

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU GMINY PRUDNIK WRAZ Z INWENTARYZACJĄ NA LATA 2016-2032

*Opracowanie Programu:
Agnieszka Chylak*

*EKO – TEAM KONSULTING,
ul. Golezowska 16/125, 43-300 Bielsko-Biała
tel.: 33 486 53 53, fax. 33 486 54 54, kom. 513 100 869*

Prudnik, czerwiec 2016

SPIS TREŚCI:

1. WSTĘP.....	4
2. METODYKA SPORZĄDZENIA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	4
3. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU „PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU GMINY PRUDNIK DO ROKU 2032” I O POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	7
3.1. ZAWARTOŚĆ PROGRAMU.....	7
4. POWIĄZANIA PROGRAMU Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI.....	11
5. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA	11
6. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA OBSZARU OBJĘTEGO PROJEKTEM PROGRAMU ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.....	13
6.1. POŁOŻENIE FIZYCZNOGEOGRAFICZNE, GEOMORFOLOGIA	13
6.2. HYGROGRAFIA.....	15
6.3. BUDOWA GEOLOGICZNA.....	17
6.4. WARUNKI PRZYRODNICZO-KRAJOBRAZOWE	18
7. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI „PROGRAMU...” ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE	22
8. ISTNIEJĄCY STAN GOSPODARKI ODPADAMI AZBESTOWYMI NA TERENIE GMINY PRUDNIK ORAZ PLANOWANY SYSTEM. ZIDENTYFIKOWANE PROBLEMY W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI AZBESTOWYMI	25
9. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU PLANU	28
10. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO, JAKO CAŁOŚĆ I NA POSZCZEGÓLNE JEGO KOMPONENTY, W TYM ODDZIAŁYWANIE BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU	31
10.1. ODDZIAŁYWANIE NA LITOSFERĘ (POWIERZCHNIA TERENU, RZĘŻBA TERENU, GLEBY) 31	
10.2. ODDZIAŁYWANIE NA ATMOSFERĘ	32
10.3. ODDZIAŁYWANIE NA WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE	32
10.4. ODDZIAŁYWANIE NA BIOSFERĘ, ODDZIAŁYWANIE NA FORMY OCHRONY PRZYRODY I KRAJOBRAZU.....	32
10.5. ODDZIAŁYWANIE NA GATUNKI OBJĘTE OCHRONĄ	34
10.6. ODDZIAŁYWANIE NA EKOLOGICZNE WARUNKI ŻYCIA LUDZI.....	35
10.7. ODDZIAŁYWANIE NA CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBŁU MIĘDZYNARODOWYM, ALBO KRAJOWYM	36
10.8. ODDZIAŁYWANIE NA ZABYTKI I DOBRA MATERIALNE	37
10.9. PODSUMOWANIE POTENCJALNEGO ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU „PROGRAMU” NA ŚRODOWISKO	38
11. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU.....	41
12. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH, W TYM WSKAZANIA NAPOTKANYCH TRUDOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIK LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY ..	41

13. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	42
14. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	42

SPIS TABEL:

TABELA 1 HARMONOGRAM REALIZACJI „PROGRAMU USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH Z TERENU GMINY PRUDNIK WRAZ Z INWENTARYZACJĄ NA LATA 2016-2032”	9
TABELA 5 WPŁYW KIERUNKÓW DZIAŁAŃ OKREŚLONYCH DLA ODPADÓW AZBESTOWYCH W PROJEKCIE „PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU GMINY PRUDNIK WRAZ Z INWENTARYZACJĄ NA LATA 2016-2032” NA POSZCZEGÓLNE ELEMENTY ŚRODOWISKA	39

SPIS RYSUNKÓW:

RYSUNEK 1 LOKALIZACJA GMINY PRUDNIK NA TLE POWIATU PRUDNICKIEGO I WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO	13
RYSUNEK 2 PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY GMINY PRUDNIK	14
RYSUNEK 3 LOKALIZACJA GMINY PRUDNIK NA TLE OBSZARÓW PRZYRODNICZYCH	20
RYSUNEK 4 LOKALIZACJA SKŁADOWISK PRZYJMUJĄCYCH ODPADY ZAWIERAJĄCE AZBEST Z TERENU GMINY PRUDNIK (WG. PGO)	23
RYSUNEK 5 PLANOWANY PRZEBIEG TRASY Z TERENU PRUDNIKA NA SKŁADOWISKO W JASTRZĘBIU-ZDROJU (PO DROGACH GŁÓWNYCH)	24

1. WSTĘP

Przedmiotem niniejszego opracowania jest identyfikacja i analiza prognozowanych oddziaływań na środowisko ustaleń projektu „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Prudnik wraz z inwentaryzacją na lata 2016-2032”.

Podstawą wykonania niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko projektu „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Prudnik wraz z inwentaryzacją na lata 2016-2032” (zwanej w dalszej części opracowania „Prognozą...”) są przepisy Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353). Artykuł ten nakłada na organy administracji opracowujące projekty polityk, strategii, planów lub programów obowiązek przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji tych dokumentów. Związane jest to z przeniesieniem do prawodawstwa polskiego postanowień Dyrektywy 2001/42/WE z 27 czerwca 2001 roku w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko.

Niniejsza dokumentacja stanowi część postępowania dotyczącego strategicznej oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z art. 46 Ustawy z dnia 3 października 2008 roku (Dz. U. z 2016 r. poz. 353.) o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w jego ochronie oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Prudnik wraz z inwentaryzacją na lata 2016-2032” przygotowana została przez firmę Agnieszka Chylak EKO-TEAM Konsulting z Bielska-Białej.

2. METODYKA SPORZĄDZENIA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Metodyka opracowania jak również treść Prognozy oddziaływania na środowisko projektu „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Prudnik wraz z inwentaryzacją na lata 2016-2032” zostały bezpośrednio podporządkowane zapisom wynikającym z Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353) Zgodnie z art. 51 ust. 2 przywołanego aktu prawnego, prognoza oddziaływania na środowisko (...) powinna:

- zawierać informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- określać, analizować i oceniać istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- określać, analizować i oceniać stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- określać, analizować i oceniać istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów chronionych,
- określać, analizować i oceniać cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym albo krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- określać, analizować i oceniać przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko oraz zalety, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe,
- przedstawiać rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu,
- przedstawiać rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, w tym także wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy,

- zawierać informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- zawierać informacje o przewidywanych metodach analizy realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- zawierać informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- zawierać streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Treść prognozy oddziaływania na środowisko została także podporządkowana uzgodnieniu Opolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Opolu nr NS.9022.1.125.2016.MK z dnia 25 maja 2016 roku oraz zakresowi i stopniowi szczegółowości prognozy uzgodnionemu przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu uzgodnieniem nr WOOS.411.52.2016.ER z dnia 6 czerwca 2016 roku.

Do przeprowadzenia wymienionych powyżej prac wykorzystano materiały i dokumenty zebrane samodzielnie przez Wykonawcę, są to także dokumenty będące punktem wyjścia dla projektu „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Prudnik wraz z inwentaryzacją na lata 2016-2032”.

Prognozę sporządzono przy zastosowaniu metod opisowych dotyczących charakterystyki zasobów środowiska poddanych oddziaływaniu oraz analiz opartych na dostępnych danych. Analizie poddano aktualny i prognozowany stan gospodarki odpadami azbestowymi na terenie Gminy Prudnik, jak również proponowane kierunki działań w tym zakresie. Ponadto w prognozie przeanalizowano uwzględnienie w „Programie...” strategicznych kierunków działań przyjętych w innych dokumentach. Wynikające z przeprowadzonej analizy wnioski odniesiono do stanu środowiska w Gminie oraz przeanalizowano możliwe skutki środowiskowe realizacji „Programu...”.

Do przeprowadzenia wymienionych powyżej prac wykorzystano materiały i dokumenty będące punktem wyjścia do opracowania projektu „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Prudnik wraz z inwentaryzacją na lata 2016-2032”.

Przy opracowywaniu niniejszej dokumentacji skorzystano zarówno z obowiązujących aktów prawnych przedstawionych poniżej oraz z dostępnych publikacji, opracowań, wytycznych, map itp.

Przygotowując niniejszy dokument wykorzystano m.in.:

- zapisy w dokumentach nadrzędnych takich jak:
 - *Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 przyjęty Uchwałą Rady Ministrów w dniu 14 lipca 2009 roku,*
 - *Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014, będący załącznikiem do uchwały nr 217 Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2010 roku (poz. 1183),*
 - *Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Opolskiego przyjęty uchwałą Nr XX/271/2012 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 28 sierpnia 2012 roku, obejmujący oczyszczanie terenu województwa z azbestu.*
- obowiązki zamieszczone w ustawach obejmujących w swych przepisach tematykę azbestu, to jest między innymi:
 - *Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 roku o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (tekst jednolity z 2004 roku Dz. U. Nr 3, poz.20 z późn. zm.)*
 - *Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2016 poz. 672.)*
 - *Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 roku o odpadach (Dz. U z 2013, poz. 21 z późn. zm.)*
 - *Ustawa z dnia 7 lipca 1994 roku Prawo budowlane (Dz.U. z 2016 poz. 290)*
 - *Ustawa z dnia 1 lipca 2005 roku o zmianie ustawy o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 141, poz. 1884 z późn. zm.).*
 - obowiązki zapisane w przepisach wykonawczych takich jak:
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 grudnia 2014 roku w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. 2014, poz. 1923),*

- *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 roku w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz. U. Nr 120, poz. 1126),*
- *Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 roku w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz. U. Nr 216, poz. 1824),*
- *Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 16 stycznia 2015 r. w sprawie rodzajów odpadów, które mogą być składowane na składowisku odpadów w sposób nieselektywny (Dz. U. 2015 poz. 110),*
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2009r. w sprawie sposobu przedkładania marszałkowi województwa informacji o występowaniu substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz.U. z 2015, poz. 1450),*
- *Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 roku w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649 z późn. zm.), zostało zmienione przez Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 5 sierpnia 2010 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. 2010 nr 162 poz. 1089),*
- *Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 roku w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz. U. z 2011 Nr 8, poz. 31),*
- *Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 16 grudnia 2011 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U z 2014, poz. 817),*
- *Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 lutego 2011 roku w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. 2011nr 33 poz. 166),*
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2012 roku w sprawie sposobu prowadzenia przez marszałka województwa rejestru wyrobów zawierających azbest (Dz. U. 2013, poz. 25),*
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów (Dz. U. 2013, poz. 523).*

3. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU „PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU GMINY PRUDNIK DO ROKU 2032” I O POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

3.1. ZAWARTOŚĆ PROGRAMU

Celem projektu „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Prudnik wraz z inwentaryzacją na lata 2016-2032” jest:

- spowodowanie oczyszczenia obszaru gminy Prudnik z azbestu oraz usunięcie stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest,
- wyeliminowanie negatywnych skutków zdrowotnych u mieszkańców gminy, spowodowanych azbestem oraz ustalenie koniecznych do tego uwarunkowań,
- spowodowanie sukcesywnej likwidacji oddziaływania azbestu na środowisko i doprowadzenie w określonym horyzoncie czasowym do spełnienia wymogów ochrony środowiska,
- stworzenie odpowiednich warunków do wdrożenia przepisów prawnych oraz norm postępowania z wyrobami zawierającymi azbest.

Projekt „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Prudnik wraz z inwentaryzacją na lata 2016-2032” składa się z 11 rozdziałów. W pierwszym rozdziale, oraz we wstępie opisano, jakie są podstawy opracowania „Programu...” i jego założenia, w drugim rozdziale opisano cele i podstawowe plany związane z „Programem...”, a także powiązania z innymi strategicznymi dokumentami wyższych szczebli i źródła informacji zawartych w opracowaniu, a także obowiązki związane z posiadaniem, użytkowaniem i demontażem azbestu.

W rozdziale trzecim przybliżono specyfikę Gminy Prudnik, określono położenie i sytuację społeczną i gospodarczą.

Rozdział czwarty przedstawia informacje o rozmieszczeniu na terenie Gminy wyrobów zawierających azbest.

Rozdział ten składa się z podrozdziałów w których przedstawiono informacje dotyczące:

- działań Gminy w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest do chwili obecnej,
- przeprowadzonej inwentaryzacji i szczególnych przypadków napotkanych w czasie jej trwania,
- wyników inwentaryzacji z podziałem na osoby fizyczne i osoby prawne,
- stanu technicznego wyrobów zawierających azbest zewidencjonowanych na terenie Gminy.

W rozdziale tym na podstawie inwentaryzacji zidentyfikowano ilości wyrobów azbestowych, jakie są zlokalizowane na terenie Gminy, a także na podstawie ilości zdemontowanych wyrobów zawierających azbest w ciągu ostatnich kilku lat oceniono ile zostało jeszcze do usunięcia.

W kolejnych dwóch rozdziałach przybliżono specyfikę azbestu i wyrobów zawierających azbest, a także szerokie jego zastosowanie i zasady i procedury postępowania z wyrobami zawierającymi azbest takie jak prace naprawcze i demontaż.

Następna część opracowania jest próbą oszacowania kosztów demontażu usunięcia i zastąpienia wyrobów zawierających azbest na powłoki bezazbestowe.

Rozdział 7 wskazuje wszystkie możliwości dotyczące źródeł finansowania usunięcia wyrobów azbestowych, zarówno krajowe jak i unijne, dofinansowania w formie pożyczki jak i bezzwrotnych dotacji.

Rozdział 8 jest określeniem zadań do realizacji w okresie trwania całego Programu. W ramach tego rozdziału zaproponowano harmonogram realizacji zadań dla Gminy Prudnik, mieszkańców oraz Rady Miejskiej.

Rozdział 9 zawiera określenie sposobu wdrażania „Programu...”, a także procedury oceniania wskaźników efektywności wdrożenia zaplanowanych działań.

W rozdziale 10 zawarto analizę ogólną oddziaływania realizacji przedmiotowej dokumentacji na środowisko, wyniki wskazują na brak istotnego negatywnego oddziaływania w trakcie realizacji „Progra-

mu...”, oraz absolutne pozytywne oddziaływanie długookresowe po zakończeniu realizacji postanowień „*Programu...*”.

Ostatni rozdział jest omówieniem organizacji i zarządzania „*Programem...*”, a także określeniem możliwości jego wdrażania i realizacji.

Tabela 1 Harmonogram realizacji „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających z terenu gminy Prudnik wraz z inwentaryzacją na lata 2016-2032”

Edukacja mieszkańców	
Rozpowszechnienie materiałów edukacyjnych na temat szkodliwości azbestu, bezpiecznego postępowania z wyrobami azbestowymi oraz sposobach ich usuwania i o obowiązkach właścicieli nieruchomości związanych z posiadaniem wyrobów zawierających azbest (m.in. na stronach internetowych Urzędu Miejskiego, w lokalnych gazetach, w postaci ulotek, plakatów, ogłoszeń, szkoleń edukacyjnych)	DZIAŁANIA TE BĘDĄ PRZEPROWADZANE DO 2032 ROKU COROCZNIE W MIARĘ POTRZEB
Przekazanie właścicielom nieruchomości informacji o obowiązku przeprowadzenia kontroli stanu wyrobów zawierających azbest zlokalizowanych na terenie ich nieruchomości oraz sporządzenia „Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania tych wyrobów”, przekazania „oceny” organowi nadzoru budowlanego-zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 5 sierpnia 2010 r. (Dz. U. 2010 nr 162 poz. 1089) w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest, które jest rozporządzeniem zmieniającym do rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest Dz.U. 2004 nr 71 poz. 649).	
Aktualizacja bazy danych o lokalizacji istniejących wyrobów zawierających azbest	
Aktualizacja Bazy Azbestowej	BAZA AZBESTOWA BĘDZIE AKTUALIZOWANA COROCZNIE DO 31 MARCA
Oczyszczenie terenów gminnych oraz innych terenów publicznych z odpadów zawierających azbest (problem z uzyskaniem informacji o własności – dzikie wysypiska)	
Sporządzenie wykazu miejsc występowania odpadów zawierających azbest przeznaczonych do usunięcia	DZIAŁANIA TE BĘDĄ PRZEPROWADZANE DO 2032 ROKU OKRESOWO W MIARĘ POTRZEB
Odbiór odpadów zawierających azbest z nieruchomości osób fizycznych	
Okresowa aktualizacja dokumentów dotyczących zasady usuwania azbestu	DZIAŁANIA TE BĘDĄ PRZEPROWADZANE DO 2032 ROKU W OKRESIE LETNIM W ZALEŻNOŚCI OD POSIADANYCH LUB POZYSKANYCH ŚRODKÓW FINANSOWYCH
Sporządzenie wykazu wniosków do bieżącej realizacji z zachowaniem zasady kolejności złożenia wniosków	
Usunięcie odpadów zawierających azbest	

<i>Monitoring realizacji „Programu</i>	
<i>Sporządzenie i przedłożenie Radzie Miejskiej w Prudniku sprawozdania w zakresie:</i> <i>ilości miejsc i ilości występujących wyrobów zawierających azbest od początku realizacji Programu i za dany rok,</i> <i>ilości miejsc odbioru odpadów zawierających azbest i ilości usuniętych odpadów w danym roku i narastająco,</i> <i>poniesionych nakładów na realizację Programu w danym roku i narastająco.</i>	<i>SPRAWOZDANIA PRZY RAPORCIE Z POŚ</i> <i>AKTUALIZACJA PUA CO 5 LAT</i>
<i>Aktualizacja Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Prudnik</i>	

Źródło: „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Prudnik wraz z inwentaryzacją na lata 2016-2032” - projekt

4. POWIĄZANIA PROGRAMU Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Projekt „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Prudnik wraz z inwentaryzacją na lata 2016-2032” został opracowany zgodnie z podstawowym dokumentem określającym prawne ramy gospodarki odpadami. Jest to Dyrektywa Rady 74/442/EEC nakładająca na państwa członkowskie obowiązek zapewnienia odzysku i usuwania odpadów w sposób niezagrażający życiu ludzkiemu oraz niepowodujący szkód w środowisku, a także ograniczaniu ilości odpadów i ich szkodliwości.

Cele i zadania przedstawione w „Programie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Prudnik wraz z inwentaryzacją na lata 2016-2032” wpisują się w strategię postępowania w zakresie usuwania azbestu zawarte w dokumentach strategicznych odnoszących się do rozwoju gospodarczego oraz do ochrony środowiska, a w szczególności do gospodarki odpadami w tym odpadami niebezpiecznymi, a więc także azbestowymi, są to głównie:

- Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 przyjęty uchwałą Nr 39/2010 Rady Ministrów z dnia 15 marca 2010 roku. Celem „Programu oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009-2032” jest:
 - usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest,
 - minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych powodowanych kontaktem z włóknami azbestu,
 - likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.
- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014, będący załącznikiem do uchwały nr 217 Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2010 roku (poz. 1183). W gospodarce odpadami zawierającymi azbest przyjęto następujący cel:
 - intensyfikacja działań na rzecz usuwania wyrobów zawierających azbest w kierunku osiągnięcia celów określonych w przyjętym w dniu 15 marca 2010 r. przez Radę Ministrów „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 - 2032”
- Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Opolskiego przyjęty uchwałą Nr XX/271/2012 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 28 sierpnia 2012 roku, obejmujący oczyszczanie terenu województwa z azbestu. W PGO WO zakłada się osiąganie celów określonych w przyjętym w dniu 15 marca 2010 r. przez Radę Ministrów „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032”, a także:
 - prowadzenie akcji informacyjno – edukacyjnej na temat szkodliwości azbestu i prawidłowego usuwania wyrobów zawierających azbest,
 - stosowanie dozwolonych prawem metod zagospodarowania odpadów azbestowych.

Cele zawarte w dokumentach wyżej wymienionych są zgodne z celami przedstawionymi w „Programie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Prudnik wraz z inwentaryzacją na lata 2016-2032”.

5. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA

Aby w przyszłości istniała możliwość obiektywnej weryfikacji i modyfikacji celów i zadań proponowanych w ramach projektu „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Prudnik wraz z inwentaryzacją na lata 2016-2032”, konieczne będzie prowadzenie monitoringu, który dostarczy niezbędnych danych do realizacji tych działań.

W chwili obecnej na monitoring składają się głównie informacje pochodzące z przeprowadzonej terenowej inwentaryzacji oraz z informacji przedkładanych corocznie sprawozdań Marszałkowi informacji o występowaniu substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska.

Aktualnie wszystkie posiadane i pozyskane informacje dotyczące wyrobów zawierających azbest zostały wprowadzone do Bazy Azbestowej i będą corocznie na bieżąco aktualizowane w oparciu o ilości usuniętych wyrobów azbestowych.

Posiadacze wyrobów azbestowych i zarządcy nieruchomości, na których zabudowane są powłoki zawierające azbest powinni przekazywać informacje marszałkowi oraz do:

- właściwego organu nadzoru budowlanego (Starostwa Powiatowego w Prudniku),
- właściwego okręgowego inspektora pracy (Okręgowy Inspektorat Pracy w Opolu),
- właściwego państwowego inspektora sanitarnego (Państwowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Opolu).

o zamiarze przystąpienia do usuwania wyrobów zawierających azbest.

Podstawowym celem systemu monitoringu „Programu...” będzie określenie aktualnego rocznego poziomu eliminacji wyrobów azbestowych zabudowanych obecnie na terenie Gminy Prudnik.

Monitoring ten – ze względu na częstotliwość gromadzenia, a w szczególności udostępniania danych – powinien być prowadzony w cyklu rocznym, a sprawozdania z jego realizacji, powinny być częścią wykonywanych w cyklach rocznych analiz z gospodarowania odpadami na terenie Gminy Prudnik.

Monitoring ten powinien obejmować dwa podstawowe rodzaje kontrolowania zmian, które najogólniej można określić, jako:

- monitoring ilościowy,
- monitoring jakościowy.

Dla monitorowania efektywności „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Prudnik wraz z inwentaryzacją na lata 2016-2032” proponuje się przyjęcie m.in. następujących wskaźników:

- ilość zdemontowanych wyrobów zawierających azbest z budynków prywatnych,
- ilość zdemontowanych wyrobów zawierających azbest z obiektów należących do osób prawnych,
- ilość wyrobów azbestowych zdeponowanych na składowiskach,
- ilość zlikwidowanych dzikich wysypisk, na których lokowane były odpady azbestowe,
- ilość wyrobów azbestowych pozostałych do usunięcia.

Generalnie proponuje się pozyskiwać dane do monitoringu i oceny realizacji założonych celów w projekcie „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Prudnik wraz z inwentaryzacją na lata 2016-2032” poprzez:

- kontrole własne,
- kontrole WIOŚ,
- korzystanie z Bazy Azbestowej,
- dane ze sprawozdań składanych do Marszałka Województwa Opolskiego,
- zbieranie informacji i kontakty z instytucjami i przedsiębiorcami wyspecjalizowanymi w zakresie demontażu i transportu wyrobów zawierających azbest.

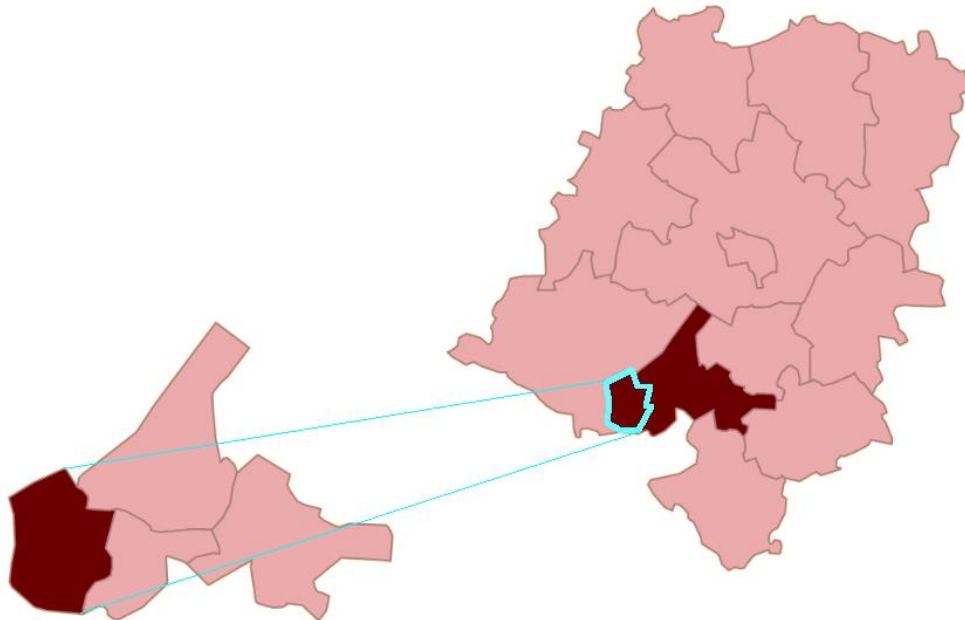
6. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA OBSZARU OBJĘTEGO PROJEKTEM PROGRAMU ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

6.1. POŁOŻENIE FIZYCZNOGEOGRAFICZNE, GEOMORFOLOGIA

Gmina Prudnik to gmina miejsko – wiejska, leży południowo-zachodniej części województwa opolskiego w odległości 50 km od Opola i 28 km od Nysy. Znajduje się w powiecie prudnickim.

Gmina Prudnik graniczy z następującymi gminami:

- od północy z gminą Korfantów i Nysa należącymi do powiatu nyskiego, (województwo opolskie),
- od wschodu z gminą Lubrza i gminą Biała należącymi do powiatu prudnickiego, (województwo opolskie),
- od południa Republiką Czeską,
- od zachodu z gminą Głuchołazy należącą do powiatu nyskiego, (województwo opolskie).

Rysunek 1 Lokalizacja gminy Prudnik na tle powiatu prudnickiego i województwa opolskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie mapy zamieszczonej

http://opole.stat.gov.pl/vademecum/vademecum_opolskie/portrety_gmin/prudnicki/gmina_Prudnik.pdf

Miasto Prudnik będące siedzibą Gminy oraz Powiatu posiada korzystne położenie graniczne, sąsiadując bezpośrednio z Republiką Czeską, w związku z tym najbliższymi przejściami granicznymi z Republiką Czeską są:

- Konradów – Złate Hory - położone na terenie gminy Głuchołazy w odległości 13 km od granicy miasta Prudnik
- Głuchołazy – Mikulowice - położone na terenie gminy Głuchołazy w odległości 16 km od granicy miasta Prudnik
- Trzebina – Bartultowice - położone na terenie gminy Lubrza w odległości 5 km od granicy miasta Prudnik.

Gmina obejmuje swym zasięgiem oprócz miasta Prudnik, jest jeszcze 10 sołectw: Czyżowice, Dębowiec (wraz z Wieszczyną), Łąka Prudnicka (wraz z Chocimiem), Mieszkowice, Moszczanka, Niemysłowice,

Piorunkowice, Rudziczka, Szybowice i Wierzbiec.¹

Rysunek 2 Podział administracyjny gminy Prudnik

Źródło: Program ochrony środowiska dla Miasta i Gminy Prudnik- projekt, 2004

Gmina obejmuje obszar 122,13 km², z czego lasy i grunty leśne stanowią ok. 12%, użytki rolne -76%, a grunty pozostałe i nieużytki – 12 %. W strukturze gruntów gminy użytki rolne stanowią w chwili obecnej 37% i ich udział w strukturze gruntów maleje.

Lasy występujące na obszarze gminy Prudnik położone są w V-iej Krainie Śląskiej, Dzielnicy Przedgórze Sudeckie i Płaskowyż Głubczycki. Wchodzą one w skład Nadleśnictwa Prudnik, zajmują łącznie 1222,66 ha powierzchni, z czego w gminie 778,89 ha, zaś w mieście Prudnik 489,0 ha. Wszystkie rosnące tu lasy zaliczane są do grupy I-iej (ochronne), przy czym na tym terenie dominuje kategoria lasów wypoczynkowych.

Prudnik jest gminą, którą zamieszkuje około 27 tys. osób, obejmującą teren o powierzchni dwunastu tysięcy hektarów.

Prudnik jest miejscem o dobrej lokalizacji oraz dobrej dostępności komunikacyjnej. Ponadto gmina posiada dobrze rozwiniętą infrastrukturę techniczną oraz społeczną, funkcjonują tutaj rozmaite przedsiębiorstwa, szkoły oraz instytucje otoczenia biznesu.

W ofercie inwestycyjnej gminy Prudnik znajdują się dwa tereny inwestycyjne stanowiące własność gminy, tworzące tzw. Obszar Północny o łącznej powierzchni blisko 13 ha. Tereny stanowią "Podstrefę Prudnik" Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej "Invest Park". Położone w przemysłowej dzielnicy miasta, bardzo dobrze skomunikowane drogą krajową 41, drogą krajową 40 oraz drogą wojewódzką 414. Najbliższy zjazd na autostradę oddalony od terenów o zaledwie 40 minut jazdy samochodem. Gmina Prudnik stwarza warunki dla przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą poprzez program zwolnień z podatków lokalnych w związku z tworzeniem nowych miejsc pracy.

Gmina realizuje szereg programów stale podnoszących jakość życia mieszkańców. Jest liderem w pozyskiwaniu środków pomocowych z Unii Europejskiej, dzięki którym między innymi została wyróżniona dwukrotnie za działalność na rzecz renowacji zabytków.

Miasto Prudnik dzięki swojemu położeniu jest „bramą” na południe Europy, miejscem z którego jest blisko do aglomeracji w Polsce i w krajach sąsiednich.²

Pod względem fizyczno-geograficznym południowa część gminy wchodzi w skład makroregionu Sudety Wschodnie, mezoregionu Nizina Śląska i Płaskowyż Głubczycki. Część południowo-zachodnia wchodzi

¹ Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Prudnik - projekt", 2010

² <http://prudnik.pl/11/informator-dla-inwestorow.html>

w skład Parku Krajobrazowego Góry Opawskie. Południową część gminy zajmują Góry Opawskie, u podnóża których ciągnie się dolina Złotego Potoku i rzeki Prudnik.

W ukształtowaniu powierzchni gminy Prudnik widoczne jest zróżnicowanie krajobrazowe. Część południowa (Góry Opawskie) to urozmaicony teren niewysokich gór zbudowanych ze starych utworów paleozoicznych, między innymi z szarogłazów, na których zalega warstwa osadów polodowcowych pochodzących z okresu zlodowacenia krakowskiego. Ten mazoregion jest stosunkowo dobrze zalesiony (Las Prudnicki) i wykorzystywany do celów rekreacyjno-turystycznych. Część gminy w tym i miasto Prudnik położona na Płaskowyżu Głubczyckim to dość wysoko wzniesiona (250-300m n.p.m.) równina lessowa, wykorzystywana rolniczo, tu i ówdzie urozmaicona niewielkimi wzniesieniami, które porasta las. Mezo-region - Płaskowyż Głubczycki charakteryzują bardzo dobre warunki do rozwoju rolnictwa.

Pod względem typologii krajobrazu naturalnego Polski (Richling 1992) tereny gminy Prudnik zaliczane są do grupy krajobrazu wyżyn i gór niskich w odmianie lessowej-eolitycznej oraz gatunku wysoczyzn słabo rozciętych.

Klimat na terenie Gminy Prudnik w znacznym stopniu jest kształtowany pod wpływem położenia geograficznego, rozmieszczenia wód, charakteru rzeźby terenu, bonitacji glebowej, charakteru szaty roślinnej. Duży wpływ na klimat Gminy Prudnik ma sąsiedztwo Gór Opawskich, których oddziaływanie uwidacznia się w warunkach termicznych i opadach atmosferycznych. Średnia temperatura roczna wynosi +8 stopni Celsjusza. Średnia temperatura dla okresu wegetacji wynosi +14,2 st. Celsjusza, a okres ten trwa około 218 dni (w rejonie Gór Opawskich o 6 dni krótszy). W okresie zimowym, dni z temperaturami poniżej 0 st. Celsjusza jest średnio około 30. W ciągu roku występuje 115 dni z przymrozkami (od października do maja). Występowanie pokryw śnieżnej od grudnia do kwietnia. Duże zróżnicowanie dotyczy termicznych pór roku. Zima kończy się w regionie z końcem lutego, natomiast początek wiosny przypada na 1 kwietnia. Rozpoczęcie i zakończenie lata nie przebiega równomiernie na całym obszarze gminy.

Duże zróżnicowanie wykazują również średnie roczne wielkości opadów atmosferycznych - w okolicach Prudnika wynoszą 640 mm., na terenie Gór Opawskich ok. 700 mm, na terenach przylegających do Gór – 675 mm, natomiast w mieście Prudnik ok. 625 mm.

W gminie Prudnik dominują wiatry zachodnie, wiejące z tego kierunku przez większą część roku. Jedynie w lutym przeważają wiatry z kierunku południowo-wschodniego, a w kwietniu północno-zachodnie. Najsilniejsze wiatry mają kierunek południowy. Najmniej wietrznym miesiącem jest sierpień.

Średnia wilgotność względna powietrza atmosferycznego wynosi w przekroju rocznym 78%.³

6.2. HYGROGRAFIA

Wody powierzchniowe

Teren gminy Prudnik przecinają cieki rzeczne, których górski charakter powoduje różnorakie skutki zarówno pozytywne w sferze turystyki i wypoczynku, jak i o nieobliczalnych wręcz efektach w razie nagłych wezbrań powodziowych.

Najważniejszymi ciekami na terenie miasta Prudnik są:

- rzeka Prudnik
- rzeka Złoty Potok

Złoty Potok i rzeka Prudnik zasilane są wodą z licznych niewielkich potoków oraz strumieni spływających ze wschodnich stoków Gór Opawskich. Spływają one przeważnie w kierunku północnym i północno-wschodnim do równoleżnikowo położonych dolin wymienionych cieków. Większość spływających z gór potoków ma charakter wybitnie nizinny w ich dolnym biegu.⁴

Wody podziemne

Gmina Prudnik leży w pobliżu trzech zbiorników wód podziemnych. Są to: Główny Zbiornik Wód Podziemnych GZWP nr 332 Subniecka Kędzierzyńsko-Głubczycka, GZWP nr 337 Dolina kopalna Lasy

³ Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Prudnik, 2004

⁴ na podstawie „Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Prudnik”, 2004

Niemodlińskie oraz GZWP nr 338 Subzbiornik Paczków – Niemodlin. Szczegółowe dane na temat zbiorników, w tym ich typu litologicznego, wieku, wielkości i zasobności, a także jakości wód zawarto w części opisowej do Mapy Głównych Zbiorników Wód Podziemnych w Polsce wymagających szczególnej ochrony [A. S. Kleczkowski, 1990].

GZWP nr 332 Subniecka Kędzierzyńsko-Głubczycka

Zbiornik GZWP nr 332 Subniecka Kędzierzyńsko-Głubczycka jest zbiornikiem typu porowego, występujący w utworach piaszczystych i żwirowych. Zbiornik ten charakteryzuje się powierzchnią 1.350,0 km², zasobami 110 tys. m³/d i modulem zasobowym 1l/skm². Zbiornik tworzą trzeciorzędowy poziom wodonośny oraz czwartorzędowy dolin kopalnych. Średnia głębokość ujęć wynosi 80- 120m, wydajność pojedynczej studni wynosi w granicach 60-80 m³/h. Centralna część zbiornika jest zasobna w wody podziemne dobrej jakości – klasa Ic, lokalnie Ib i Id. Prowadzona tutaj eksploatacja wód z poziomu trzeciorzędowego trwa od ponad 90 lat. Zasoby dyspozycyjne oszacowano na 130.000,0 m³/d, z czego eksploatuje się ok. 50%. Obszarem najwyższej ochrony (ONO) objęto 800 km², co stanowi ok. 55% powierzchni zbiornika, natomiast obszar wysokiej ochrony (OWO) stanowi 1000km² (ok. 67% w stosunku do powierzchni subniecki). W obrębie zbiornika występuje trzeciorzędowy mioceński użytkowy poziom wodonośny na głębokości 40 m do ponad 100 m. Wzdłuż rzeki Odry zbiornik rozcięty jest rynną erozyjną (Rudy Raciborskie) wypełnioną utworami czwartorzędownymi do głębokości ponad 110m. Wody czwartorzędowego i trzeciorzędowego piętra wodonośnego wymagają uzdatniania w związku z ponadnormatywną zawartością manganu i żelaza. Lokalnie w rejonie Zdzieszowic woda trzeciorzędowego piętra wodonośnego zawiera ponadnormatywną zawartość siarczanów, lokalnie i okresowo azotanów, azotynów oraz dużą twardość i mineralizację.

GZWP nr 337 Dolina kopalna Lasy Niemodlińskie

Czwartorzędowy zbiornik międzymorenowy nazwany; dolina kopalna Lasy Niemodlińskie został wyerozdowany w osadach ilastych trzeciorzędu przy głębokości wcięcia 50m. Warstwę wodonośną budują osady piaszczysto- żwirowe o miąższości nie przekraczającej 30m. Szacunkowe zasoby dyspozycyjne zbiornika wynoszą 25 tys. m³/d. Dolina kopalna Lasy Niemodlińskie zajmuje powierzchnię 160 km².

GZWP nr 338 Subzbiornik Paczków – Niemodlin

Trzeciorzędowy subzbiornik Paczków – Niemodlin zajmuje powierzchnię 75km². W obrębie zbiornika występują dwa kompleksy wodonośnych utworów piaszczystych. Górny kompleks występuje do głębokości 100m, dolny do 200m. Oba te kompleksy izolowane są od siebie jak i od powierzchni terenu grubą warstwą ilów. Miąższość warstw wodonośnych wynosi od 10 do ponad 40 m. Zasoby dyspozycyjne zbiornika wynoszą 30 018 m³/d.

Wody dolnokredowe, górnokredowe trzeciorzędowe i czwartorzędowe

Obszar gminy Prudnik położony jest w granicach Przedśudeckiego Regionu Hydrogeologicznego na granicy Podregionu Kędzierzyńsko-Kozielskiego i Głuchowski. Występują tu trzy poziomy wodonośne. Główny w czwartorzędzie, następnie w trzeciorzędzie oraz w dolnym karbonie. Poziom najstarszy zalega na głębokości od klikunastu do kilkudziesięciu metrów i charakteryzuje się niewielką wydajnością rzędu kilku m³/h. Najbardziej korzystne warunki wodne występują w zwietrzelinie kulmu.

Wody czwartorzędowe występują na obszarze gminy Prudnik w piaskach i żwirach lodowcowych wysokiego zasypania zlodowacenia Odry oraz piaskach i żwirach rzecznych wyścielających doliny *Złotego Potoku i Prudnika*. Utwory wodonośne mają miąższość od kilku do ok. 25 m. W przypadku wód w osadach genezy lodowcowej ich wydajność jest bardzo zmienna ze względu na występowanie licznych przewarstwień niezawodnionych glin.

Wody w trzeciorzędzie występują w piaszczysto-żwirowych przewarstwieniach występujących w kompleksach ilów poznańskich i osadów położonych pod nimi. Na północ od Prudnika występuje głęboki rów tektoniczny Paczków-Kędzierzyn-Koźle, w którym osady trzeciorzędowe mają miąższość przekraczającą kilkaset metrów. Obszary te zaklasyfikowane zostały do GZWP. Zbiorniki GZWP nie występują pod

obszarem gminy. Na wszystkich terenach za sprawą występujących pokryw glin deluwialnych i eolitycznych poziom czwartorzędowy jest dobrze izolowany od powierzchni. Zabezpiecza on przed możliwością zanieczyszczenia wód podziemnych.

6.3. BUDOWA GEOLOGICZNA

Obszar gminy Prudnik położony jest w obrębie rozległych struktur tektonicznych Bloku Przedsudeckiego należącego do Struktury Śląsko-Morawskiej. Głębiej położone struktury geologiczne to pokrywy osadów dolnego karbonu wykształcone w słabo zmetamorfizowanej frakcji kulmu. Osady kulmu zalegające na głębokości od kilku do kilkunastu metrów zbudowane są z łupków, szarogłazów, iłowców i mułowców. Strytograficznie przynależą one do wizenu i reprezentują tzw. warstwy morawickie na wschodzie i hornbeneszowskie na zachodzie.

Dolnokarbońskie podłoże geologiczne pocięte jest uskokami tektonicznymi, skały dodatkowo są silnie sfałdowane. W okolicy Prudnika przebiega strefa głębokich uskoków tektonicznych (na osi wschód – zachód), oddzielających Blok Przedsudecki od położonej na północy Monokliny Przedsudeckiej oraz częściowo położonej na niej Depresji Śląsko-Opolskiej.

Pomiędzy dolnym karbonem i zlokalizowaną na powierzchni terenu pokrywą osadów kenozoicznych występuje luka litostratygraficzna.

Nad stropową część kenozoiku składają się osady czwartorzędowe. Pod ich pokrywą występuje nieciągłą seria osadów trzeciorzędowych, które stratygraficznie i litologicznie dzielą się na osady mioceńskie i plioceńskie.

Stropowa część profilu trzeciorzędu wykształcona jest jako warstwa ilów płomienistych facji miocenu lądowego. Głębiej występują ily piaszczyste z przewarstwieniami i soczewami piasków i żwirów. Te przewarstwienia mają podstawowe znaczenie hydrogeologiczne jako ośrodek występowania wód podziemnych. Ogólnie miąższość trzeciorzędu na tym obszarze jest mocno zróżnicowana i wynosi od 0 do kilkudziesięciu metrów.

Gdziekolwiek na osadach mioceńskich zalegają izolowane fragmenty pokryw plioceńskich piasków i żwirów serii Gozdniczy.

Utwory czwartorzędowe na terenie gminy tworzą ciągłą pokrywę i charakteryzują się miąższością powyżej 4 metrów. W stropowej części profilu na znacznych obszarach wykształcone są jako gliniasto-pylaste pokrywy akumulacji lodowcowej, deluwialnej i eolitycznej. Pokrywy te powstały częściowo w okresie zlodowacenia Odry, a ostatecznie uformowały się w czasie zlodowaceń północnopolskich i w holocenie. Zasadniczą część profilu osadów czwartorzędowych to piaski i żwiry wysokiego zasypania zlodowacenia Odry. Są to nieregularnie warstwowane, zaglinione osady o zróżnicowanej litologii, z dużą domieszką rodzimego materiału skalnego.

Strefa przypowierzchniowa reprezentowana jest przez warstwę glebową wykształconą jako gleby bielicowe i pseudobielicowe wytworzone na glinach ciężkich, pylastych, podścielonych na głębokości 1,0 – 1,5 m gliną średnią oraz na utworach pylasto-ilastych, lessopodobnych.

Powiat prudnicki posiada znaczące zasoby złóż surowców mineralnych. Zasoby geologiczne bilansowe w powiecie prudnickim stanowią 2,7 % zasobów województwa opolskiego. Ogółem na terenie powiatu znajduje się 18 udokumentowanych złóż surowców, w tym 8 jest eksploatowanych (44%). W gminie Prudnik znajdują się 4 złoża geologiczne o bilansowych zasobach 15.368 tys. ton, z czego 13.634 tys. ton może zostać wykorzystane przemysłowo.

Na terenie gminy znajduje się jedno udokumentowane złożo kruszywa naturalnego w Niemysłowicach o zasobach geologicznych szacowanych na 137 tys. ton pow 1,1 ha. Złożo to nie jest eksploatowane. Na terenie gminy znajdują się również dwa złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej:

- Złożo Niemysławice⁵ o szacowanych zasobach geologicznych 1.047 tys. ton, pow. 19,1 ha; Nr systemowy 2311 (wg PIG W-wa)
- Złożo Prudnik⁴ o szacowanych zasobach geologicznych 550 tys. ton, pow. 25,0 ha nr systemowy 3120 (wg. PIG W-wa)- złożo glin lessopodobnych

⁵ Źródło: Diagnoza stanu środowiska naturalnego w województwie Opolskim (Urząd Marszałkowski 2003 r)

Obydwa złoża nie są eksploatowane.

Kruszywa naturalne w gminie Prudnik związane są z utworami z okresu czwartorzędu i występują głównie w osadach rzecznych teras erozyjno-akumulacyjnych i akumulacyjnych oraz osadach wodno-lodowcowych i lodowcowych.

Poważnym ograniczeniem dla eksploatacji złóż jest wysoka bonitacja gleb na obszarze ich występowania. Gospodarcze wykorzystanie udokumentowanych złóż surowców naturalnych powoduje naruszenie równowagi związanej z ochroną środowiska naturalnego. Naruszenie, a raczej konflikt jest rozpatrywany w dwóch płaszczyznach:

- kolizyjność wynikająca z samego położenia złoża w stosunku do innych elementów chronionych lub wymagających ochrony,
- wpływ wydobywania kopaliny na środowisko i skutki prowadzenia określonej działalności gospodarczej.

Kolizyjność wynikająca z położenia określona jest przede wszystkim do obszarów o wysokich walorach przyrodniczych objętych ochroną prawną i proponowanych do takiej ochrony. Na terenie gminy obszar kolizyjny występuje przede wszystkim w istniejącym Parku Krajobrazowym „Góry Opawskie”.

W ocenie kolizyjności złoża należy jednak brać także pod uwagę inne obszary chronione i wymagające ochrony, w przypadku gminy Prudnik są to przede wszystkim:

- obszary stref ochronnych ujęć wód podziemnych,
- kompleksy gleb o wysokich klasach bonitacyjnych.

Na terenie gminy Prudnik nie występują ujęcia wód termalnych.⁶

6.4. WARUNKI PRZYRODNICZO–KRAJOBRAZOWE

Lasy występujące na obszarze gminy Prudnik położone są w V-iej Krainie Śląskiej, Dzielnicy Przedgórze Sudeckie i Płaskowyż Głubczycki.

Wchodzą one w skład Nadleśnictwa Prudnik, zajmują łącznie 1222,66 ha powierzchni, z czego w gminie 778,89 ha, zaś w mieście Prudnik 489,0 ha. Wszystkie rosnące tu lasy zaliczane są do grupy I-iej (ochronne), przy czym na tym terenie dominuje kategoria lasów wypoczynkowych. Uwzględniając wzrastające zagrożenia ekosystemów leśnych powodowane zanieczyszczeniami atmosferycznymi, stosunkowo znaczny udział drzewostanów starszych pod względem zajmowanej powierzchni, świadczy o jeszcze dobrym stanie zdrowotnym występujących tu zbiorowisk leśnych.

Na omawianym terenie przeważają następujące siedliskowe typy lasu:

• las mieszany wyżynny	33,1%
• las świeży	28,5%
• las wilgotny	5,4%
• las wilgotny wyżynny	5,3%

Z ważnych gatunków lasotwórczych, znaczące miejsce w składzie gatunkowym zajmuje świerk (48,4% ogólnej powierzchni) oraz dąb (23,8%). Z innych gatunków w większych ilościach występuje też brzoza (8,5%) oraz modrzew (6,6%). Ten ostatni gatunek występuje na terenach wyżynnych i górskich, wykazując się wysokim dynamizmem rozwojowym oraz dobrą jakością hodowlaną i techniczną.⁷

Opracowanie ekofizjograficzne stwierdza iż na podstawie danych literaturowych oraz penetracji terenowej można stwierdzić, że generalnie obszar opracowania tj. miasto Prudnik nie należy do cennych florystycznie. Dominują gatunki kosmopolityczne, pospolite, nie zagrożone ani w skali lokalnej, ani regionalnej a tym bardziej krajowej. Sądząc po zróżnicowaniu biocenotycznym obszaru opracowania, ewentualne ostoje florystyczne zlokalizowane będą na terenach zadrzewionych (np. park miejski, zbieg ulic Lipowej i Dąbrowskiego, ul. Kolejowa) i łąkowych w dolinie Prudnika oraz w okolicy Zakładu Wodociągów i Kanalizacji. Są to enklawy zieleni wysokiej o bardzo ważnej roli w kształtowaniu mikroklimatu i krajo-

⁶ Program ochrony środowiska dla Miasta i Gminy Prudnik, 2004

⁷ na podstawie „Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Prudnik”, 2004

brazu miejskiego oraz zachowaniu względnej równowagi przyrodniczej terenów miejskich. Mimo, że zadrzewienia te powstały na skutek działalności człowieka i obecnie są przedmiotem użytkowania rekreacyjnego, pozostają wyspami różnorodności biologicznej na terenach zurbanizowanych i jako takie zasługują na ochronę. Obszary przewidziane do zainwestowania porastają zbiorowiska związane z działalnością gospodarczą człowieka, w większości przypadków są to zdegenerowane i kadłubowe zbiorowiska bardzo ubogie florystycznie. Ich wartość biotyczna jest minimalna. Wymienione powyżej cenniejsze ekosystemy zadrzewień i łąk powinny zostać w zapisach programu w sposób maksymalnie możliwy chronione jako najbardziej naturalne biocenozy badanego terenu będące stabilizatorem i ostoją różnorodności biologicznej.

Myśląc o zachowaniu różnorodności biologicznej przedmiotowego terenu należy także podkreślić istotny walor ogródków działkowych, które stają się zasobnikiem antropogenicznej, ale stosunkowo różnorodnej roślinności będącej schronieniem, miejscem żerowania i rozmnażania wielu gatunków zwierząt.

Stosunkowo dużymi obszarami zieleni na terenie miasta są cmentarze: komunalny i żydowski oraz zieleńce i pasy zieleni przy placach zabaw oraz niektórych ulicach.

Na terenie gminy występują trzy parki przypałacowe, obecnie mocno zdewastowane i wymagające dużych nakładów na doprowadzenie ich do dawnej świetności. Parki objęte ochroną konserwatorską to:

- Park podworski w Łące Prudnickiej
- Park podworski w Wierzbcu
- Park podworski w Pierunkowicach.

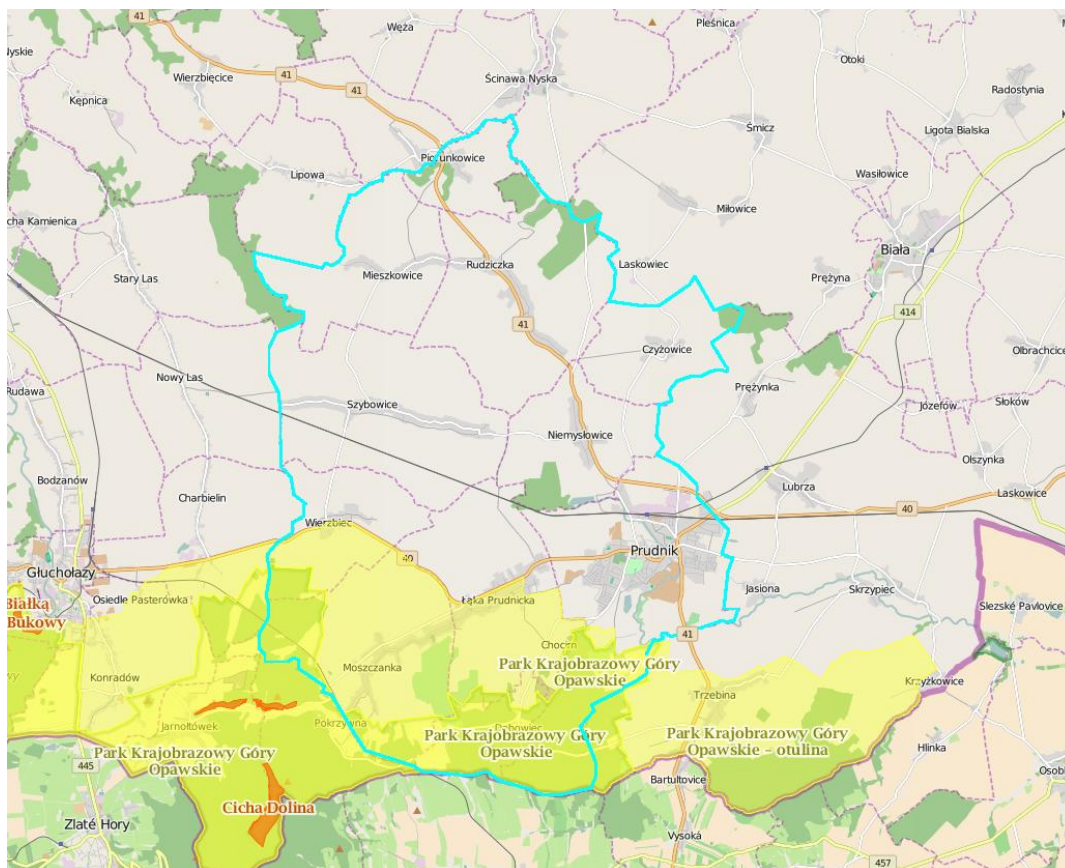
Na terenie gminy występują obszary i obiekty poddane szczególnej ochronie. Na uwagę i ochronę zasługują urządzony Park miejski (Nr rejestru 88/93) oraz fragmenty zadrzewień.

Na terenie Gminy Prudnik obszarem szczególnie zasługującym na uwagę ze względu na swoje walory przyrodnicze jest Dolina Złotego Potoku.

Na terenie gminy jest Park Krajobrazowy „Góry Opawskie” o pow. 4625 ha (wraz z otuliną) z czego 2216 ha przypada na gminę Prudnik, 1906 ha jest położona na terenie gminy Lubrza, a 503 ha na terenie gminy Głucholazy. Park został utworzony na podstawie rozporządzenia Wojewody Opolskiego z dnia 17.06.1998 r. (Dz. U Woj. Nr 17/98).

Na terenie Parku wyodrębniają się trzy masywy górskie, tj.: masyw Góry Parkowej; masyw Długoty i Kobylicy oraz masyw Biskupiej Kopy - stanowiący jednocześnie przepiękne tło dla Prudnika. Tereny Parku Krajobrazowego Gór Opawskich, w tym tereny należące do gminy Prudnik zachwycają niepowtarzalnymi krajobrazami oraz bogactwem świata roślinnego i zwierzęcego.

Jest to jeden z najpiękniejszych terenów opolszczyzny o nieocenionych walorach przyrodniczo-kulturalnych i krajobrazowych.

Rysunek 3 Lokalizacja gminy Prudnik na tle obszarów przyrodniczych

Źródło: opracowanie własne na podstawie mapy zamieszczonej na stronie internetowej <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

Liczne przewodniki, albumy i foldery ukazują piękno ziemi prudnickiej. Gmina posiada skromną obecnie bazę noclegową oraz gastronomiczną, co nie pozwala na pełne wykorzystanie wszystkich walorów turystyczno- rekreacyjnych. Sezonowe miejsca agroturystyczne, szkolne schronisko młodzieżowe). Stałe miejsca noclegowe istnieją jedynie w Prudniku (około 180 miejsc). Na terenie Gminy Prudnik systematycznie rozwija się baza noclegowa znajdują się w Moszczance i Łące Prudnickiej (kwatery, prywatne, gastronomiczna, co widoczne jest zwłaszcza w zakresie sezonowej obsługi turystów (łowiska i smażalnie pstrągów). Podstawową formą w przypadku Gminy Prudnik, powinna być turystyka krajoznawcza.

Na terenie gminy rozwija się turystyka piesza, rowerowa, hippiczna.

Turysta znajdzie tu trasy łatwe wymarzone na rodzinne wypadki oraz nieco trudniejsze dla bardziej wytrawnych kolarzy. Potwierdzeniem atrakcyjności naszych tras jest duża liczba turystów korzystających z rowerowej infrastruktury Gór Opawskich oraz organizowane imprezy kolarskie dla amatorów, jak też profesjonalnych sportowców.

Gmina Prudnik w 2009r. zaprojektowała i wytyczyła sieć 35 km wielofunkcyjnych ścieżek turystycznych. Szlaki są oznaczone w terenie charakterystycznymi tabliczkami z herbem miasta – Prudnik. Na trasach znajdują się liczne punkty odpoczynku z mapami turystycznymi. Dodatkową atrakcją jest usytuowanie Gminy na pograniczu polsko- czeskim. Przez jej teren przebiegają zarówno oznakowane jak i wiele nieoznakowanych szlaków do pieszych wędrówek.

Tradycja w hodowli koni (między innymi ośrodek hodowlano-jeździecki w Chocimiu) oraz powstające gospodarstwa agroturystyczne powodują, że zainteresowanie formą aktywnej turystyki hippicznej stale rośnie. Gmina Prudnik zalicza się do największych ośrodków jeździeckich w woj. opolskim.

Między Moszczanką a Sanktuarium Św. Józefa przebiega specjalnie wytyczony szlak konny koloru złotego liczący 11 km⁸

⁸ <http://prudnik.pl/10/informacja-turystyczna.html>

Warto podkreślić, że w miejscowości Prudnik oraz w miejscowości Wieszczyzna (filia) znajduje się Szkolne Schronisko Młodzieżowe, użytkowane zwłaszcza w okresie letnim i w czasie wolnym od zajęć szkolnych, dysponujące liczbą 25-50 miejsc noclegowych. Ogólna liczba miejsc noclegowych w Gminie nie przekracza w chwili obecnej 500, jednakże w ostatnim okresie czasu daje się zauważyć wyraźna tendencja wzrostowa, zwłaszcza w liczbie remontowanych starych i otwieranych nowych obiektów świadczących usługi hotelarskie. Jednocześnie wzrasta poziom świadczonych usług w zakresie standardu wyposażenia obiektów.

7. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI „PROGRAMU...” ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE

Najistotniejszymi problemami na terenie Gminy Prudnik dla środowiska wynikającymi z obecności wyrobów zawierających azbest są:

- samodzielne usuwanie wyrobów zawierających azbest przez mieszkańców,
- nieprzestrzeganie przepisów zawartych w aktach prawnych dotyczących postępowania z wyrobami zawierającymi azbest,
- brak całkowitej eliminacji narażenia środowiska na azbest, narażenie takie powstaje na skutek emisji do powietrza włókien azbestu z uszkodzonych wyrobów zawierających azbest oraz ich odpadów, a także na skutek niewłaściwie prowadzonych procesów eksploatacji i usuwania tych wyrobów,
- poważne zanieczyszczenie środowiska naturalnego powstaje również na skutek emisji azbestu z tzw. „dzikich” wysypisk odpadów – głównie w rowach zagajnikach i lasach.

Biorąc pod uwagę zagrożenie związane z pyłem azbestowym można rozważać jedynie kwestię składowania odpadów zawierających azbest i lokalizację obszarów chronionych położonych w bliskiej odległości względem siebie.

Na obszarze Gminy Prudnik i województwa opolskiego nie ma składowiska odpadów azbestowych. Wszystkie odpady zawierające azbest aktualnie mogą być wywożone na składowiska:

- **Województwo dolnośląskie:**
Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Trzebczu oddalone jest od gminy Prudnik 207 km.
- **Województwo śląskie:**
Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Jastrzębiu Zdroju oddalone jest od gminy Prudnik 96 km.
Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne z wydzielonym sektorem III dla składowania odpadów zawierających azbest w Knurowie oddalone jest od gminy Prudnik 91 km⁹.
- **Województwo wielkopolskie:**
Składowisko odpadów niebezpiecznych zawierających azbest w Koninie oddalone jest od gminy Prudnik 254 km.¹⁰

⁹ podane ceny są cenami pochodzącymi z informacji telefonicznych uzyskanych na w/w składowiska na dzień sporządzania aktualizacji PUA (czerwiec 2016)

¹⁰ dane na podstawie portalu Targeo.pl

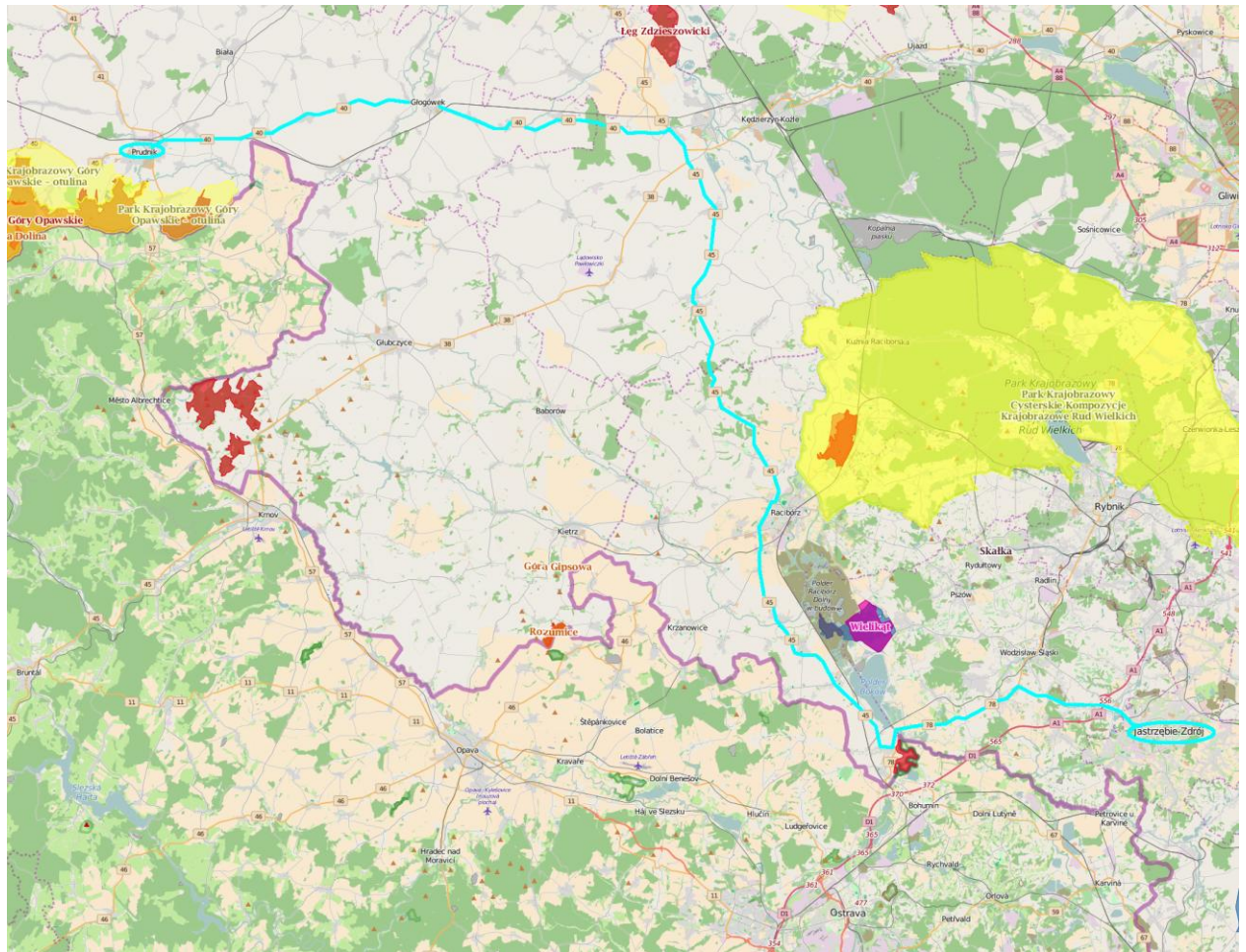
Rysunek 4 Lokalizacja składowisk przyjmujących odpady zawierające azbest z terenu Gminy Prudnik (wg. PGO)

Źródło: na podstawie mapy zamieszczonej na <http://www.tinypic.pl/geplmbkq3zlr>

Z uzyskanych informacji od firm działających na terenie gminy Prudnik w zakresie demontażu, transportu i utylizacji wyrobów zawierających azbest wynika iż aktualnie odpady zawierające azbest z terenu gminy Prudnik wożone są do Jastrzębia Zdroju.

Trasa przewozu odpadów częściowo przebiega przez obszary chronione. Składowisko to nie jest położone na terenie obszarów chronionych ani na terenach objętych sieci NATURA 2000, w związku z tym zagrożenie nie istnieje.

Bazując na danych drogowych i mapie tras drogowych (na podstawie www.targeo.pl) wyznaczono najkorzystniejszą drogę do Jastrzębia - Zdroju, przebiega ona z Prudnika w kierunku na Głogówek i Kędzierzyn Koźle na Racibórz, a następnie w stronę Krzyżanowic i Wodzisławia do Jastrzębia-Zdroju. Odległość wynosi 104 km. Poglądową trasę względem obszarów chronionych zaznaczono na mapie poniżej.

Rysunek 5 Planowany przebieg trasy z terenu Prudnika na składowisko w Jastrzębiu-Zdroju (po drogach głównych)

Źródło opracowanie na podstawie mapy zamieszczonej na stronie <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

Z mapy tej wynika, iż trasa przewozu odpadów zawierających azbest nie będzie przebiegać przez tereny chronione i obszary objęte siecią Natura 2000. W związku z tym ewentualna awaria lub kolizja drogowa nie będzie miała wpływu na obszary chronione.

Niezależnie od obszarów chronionych odpady zawierające azbest będą przewożone przez firmy posiadające stosowne uprawnienia, w specjalnych workach nie powodujących pylenia środkami transportu dostosowanymi do przewozu tego typu odpadów.

Jeśli chodzi o konflikty z istniejącym składowiskiem na terenie Jastrzębia - Zdroju nie zakłada się aby składowisko przeznaczone do składowania usuwanego azbestu zostało wyznaczone i funkcjonuje w konflikcie z położeniem obszarów Natura 2000, co zobrazowano na rysunku powyżej.

W związku powyższym na terenie powiatu prudnickiego, kędzierzyńsko-kozielskiego, raciborskiego, wodzisławskiego i miasta powiatowego Jastrzębie - Zdrój nie występuje zagrożenie dla terenów Natura 2000 czy innych obszarów chronionych powodowane przez składowanie azbestu.

8. ISTNIEJĄCY STAN GOSPODARKI ODPADAMI AZBESTOWYMI NA TERENIE GMINY PRUDNIK ORAZ PLANOWANY SYSTEM. ZIDENTYFIKOWANE PROBLEMY W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI AZBESTOWYMI

W 2007 roku Gmina Prudnik uchwałą Rady Miejskiej w Prudniku nr VIII/82/2007 z dnia 26 kwietnia 2007 r. przyjęła regulamin przyznawania dotacji ze środków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na realizację przedsięwzięć związanych z usuwaniem odpadów niebezpiecznych zawierających azbest. W oparciu o ww. uchwałę w latach 2007 – 2009 przyznawane były dotacje mieszkańcom gminy Prudnik na usuwanie odpadów zawierających azbest z pokryć dachowych. Uchwała przestała obowiązywać w roku 2010, w związku z likwidacją gminnych i powiatowych funduszy ochrony środowiska.

W okresie czerwiec-październik 2010 roku przeprowadzono inwentaryzację obiektów budowlanych i innych urządzeń na terenie gminy Prudnik pod kątem występowania wyrobów zawierających azbest.

W wyniku terenowej inwentaryzacji w 2010 roku oceniono, że na obszarze gminy Prudnik wykorzystywanych było około 1.536 Mg w tym w użytkowaniu osób fizycznych w ilości około 1.104 Mg, natomiast pozostała część u innych podmiotów prawnych i gospodarczych w ilości około 432 Mg. Dane te zostały wprowadzone do Bazy Azbestowej w razie potrzeby są aktualizowane.

Od 2010 roku w związku z likwidacją gminnych i powiatowych funduszy ochrony środowiska Gmina Prudnik nie udzielała żadnych dofinansowań do usuwania wyrobów zawierających azbest. W tym czasie mieszkańcy usuwali wyroby zawierające azbest we własnym zakresie nie informując o tym fakcie Urzędu Miejskiego. W związku z tym koniecznym działaniem było przeprowadzenie powtórnej kompleksowej inwentaryzacji posesji mieszkańców i osób prawnych na terenie gminy Prudnik celem identyfikacji jeszcze użytkowanych wyrobów zawierających azbest w postaci pokryć dachowych i elewacyjnych, a także wyrobów zdemontowanych i zeskładowanych na posesjach.

Na tej podstawie opracowano „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Prudnik wraz z inwentaryzacją na lata 2016-2032”. Działania te są podstawowym warunkiem do ubiegania się o zewnętrzne wsparcie finansowe dla mieszkańców gminy.

Ważnym działaniem na przyszłość w celu posiadania cały czas aktualnych danych jest bieżąca aktualizacja Bazy Azbestowej corocznie od 2016 do 2032 roku.

Jednym z podstawowych zadań w ramach opracowania „Programu...” było zinwentaryzowanie posesji prywatnych właścicieli w aspekcie występowania wyrobów zawierających azbest. Przeprowadzona inwentaryzacja pozwala mimo obiektywnych trudności (brak dokumentacji technicznych obiektów, nieobecność właścicieli niektórych obiektów) na w miarę rzetelną ocenę ilości wyrobów azbestowych (w m²) – z dokładnością do ok. 10% i oceny ich stanu technicznego.

W trakcie inwentaryzacji okazało się iż na terenie gminy są właściciele posesji na których w 2010 roku zewidencjonowano powłoki azbestowe a w 2016 roku już właściciel ich nie posiada. Oznacza to iż wyroby zostały usunięte po 2010 roku bez informowania o tym fakcie Urzędu Miejskiego w Prudniku. Takie sytuacje miały miejsce w przypadku 32 posesji na łączną wagę około 50,534 Mg wyrobów zawierających azbest.

Aktualnie na terenie gminy Prudnik na terenach prywatnych istnieje 816 lokalizacji azbestu w tym 733 obiekty i 83 miejsca z wyrobami zawierającymi azbest zdemontowany. Różnice w ilościach posesji i lokalizacji wynikają z faktu iż na wielu posesjach zlokalizowanych jest po kilka obiektów pokrytych powłokami zawierającymi azbest.

Łączną powierzchnię zinwentaryzowanych wyrobów zlokalizowanych na terenie należącym do osób fizycznych oszacowano na około 101.082 m², co po przeliczeniu według przelicznika Bazy Azbestowej daje 1.111.898 Mg. Należy pamiętać, iż przelicznik Bazy Azbestowej to 11, czyli 1 m² waży 11 kg, natomiast w rzeczywistości waga 1 metra kwadratowego płyt płaskich to około 13-14 kg, natomiast płyt falistych to około 17-19 kg. Licząc średnio po około 16 kg zinwentaryzowana powierzchnia to około 1500 ton.

Na terenie gminy Prudnik według stanu na 30 grudnia 2015 roku jest 26 793 mieszkańców, średnia ilość osób w gospodarstwie domowym to 4. Oznacza to iż na terenie gminy jest około 6 698 posesji. Pokrycia

zawierające azbest występują na 513 posesjach, oznacza to iż na około 7,5% posesji zlokalizowanych w gminie są powłoki azbestowe.

Z inwentaryzacji obiektów należących do osób fizycznych posiadających wyroby zawierające azbest wynika, iż:

- W01-płyty azbestowe płaskie stanowią 52,79% wyrobów azbestowych (312 obiektów, 587,026 Mg, 53 366 m²),
- W02-płyty azbestowe faliste stanowią 47,21% wyrobów azbestowych (504 obiektów, 524,872 Mg, 47 716 m²).

Wyroby azbestowe zewidencjonowane na terenie gminy Prudnik u osób prywatnych zabudowane były:

- w 27,62% na budynkach mieszkalnych (174 obiekty, 307,175 Mg, 27.925 m²),
- w 60,84% na budynkach gospodarczych (531 obiektów, 676,518 Mg, 61.502 m²),
- w 2,02% na obiektach innych (28 obiektów, 22,561 Mg, 2.051 m²),
- w 9,50% jako wyroby luzem zdemontowane i zeskładowane (83 miejsca, 105,644 Mg, 9.604 m²).

Analizując pokrycia budynków prywatnych zawierające azbest zewidencjonowane podczas inwentaryzacji w terenie obliczono, iż:

- 87,6% stanowią pokrycia dachów budynków (702 obiektów, 974,156 Mg, 88.560 m²),
- 0,09% stanowią elewacje budynków (1 obiekt, 1,1 Mg, 100 m²),
- 0,13% stanowią pokrycia garaży (7 obiektów, 1,518 Mg, 138 m²),
- 2,73% stanowią pokrycia wiat (23 obiekty, 30,36 Mg, 2.760 m²),
- 9,42% stanowią wyroby zdemontowane (83 lokalizacje, 104,764 Mg, 9.524 m²).

W poszczególnych miejscowościach gminy Prudnik istnieją posesje, na których zlokalizowane są budynki należące do osób prawnych z wyrobami zawierającymi azbest na terenie należącym do osób prawnych (według stanu na 15 czerwca 2016 roku), są to:

- Na terenie Zarządu Budynków Komunalnych w Prudniku pokrycie dachowe budynku mieszkalno-usługowego przy ulicy Batorego 26, pokrycie dachowe budynków przemysłowych przy ulicy Nyskiej 17a i 17b, pokrycie dachowe ciągu garaży przy ulicy Szarych Szeregów 6 o łącznej powierzchni 2843 m²,
- Na terenie Spółdzielni Mieszkaniowej w Prudniku na osiedlu „Jesionowe Wzgórze” płyty a-c w filarkach okiennych na budynkach wielorodzinnych o łącznej powierzchni 2800 m²,
- Rodzinnych Ogrodów Działkowych „FROTEX” pokrycie altanek działkowych o łącznej powierzchni 365 m²,
- Na budynku Prudnickiego Centrum Medycznego S.A. budynek pokryty wyrobami zawierającymi azbest o powierzchni 28 m²,
- Na terenie Prudnickiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego na budynkach nie należących do:
 - Wspólnoty Mieszkaniowej Jagiellońska 26 płyty a-c na budynku mieszkalno-usługowego o powierzchni 273 m²,
 - Wspólnoty Mieszkaniowej Sobieskiego 3 płyty a-c na budynku mieszkalno-usługowego o powierzchni 50 m²,
 - Wspólnoty Mieszkaniowej Klasztorna 8 pokrycie rury a-c o długości 81,40 mb,
 - Wspólnoty Mieszkaniowej Skowrońskiego 24 płyty a-c na budynku mieszkalnym o powierzchni 106,6 m²,
- Na terenie Parafii p.w. Michała Archaniola w Prudniku na dachu kaplicy w Wieszczyńcu o powierzchni 36 m²,

- Na terenie Parafii Matki Boskiej Częstochowskiej w Łące Prudnickiej pokrycie garażu o powierzchni 33 m²,
- na terenie Stadniny Koni Prudnik Sp. z o.o. Magazyn Zbożowy pokryciach dachowe garaży i dwóch budynków gospodarczych o łącznej powierzchni 2512 m²,
- rury wodociągowe a-c administrowane przez Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Prudniku wzdłuż ulic Sadowa, Robotnicza, Jana Kazimierza, Filipa Roboty, Reymonta, 1000-lecia, Skłodowskiej, Nowej i Wileńskiej o łącznej długości 4.312 mb,
- na terenie PKP S.A. pokrycie wiaty magazynowej o powierzchni 200 m²,
- na terenie Zespołu Szkół Rolniczych w Prudniku na budynku sali gimnastycznej obudowa rynny o powierzchni 10,8 m²,
- na terenie Spółdzielni Pionier w Prudniku pokrycie dwóch budynków przemysłowych o łącznej wadze 671,24 kg (około 60 m²),
- na terenie Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej pokrycie dachowe budynków gospodarczych w tym 7 kurników i jedna obora o łącznej powierzchni 8658 m²,
- na terenie Stowarzyszenia Ogrodowego pokrycie dachowe 8 altanek działkowych o łącznej powierzchni około 200 m²,
- wewnątrz budynku należącego do Komendy Powiatowej Straży Pożarnej w Prudniku przy ulicy Legionów 12 jako element sufitu podwieszanego w powojkowej sali sportowej o łącznej powierzchni 188 m².

W sumie na obszarze gminy Prudnik na terenie osób fizycznych i osób prawnych istnieją 542 posesje (915 lokalizacji), na których zlokalizowano pokrycia azbestowe, z czego:

- 513 posesji (816 lokalizacji) osób fizycznych,
- 29 posesji (99 lokalizacji) należących do osób prawnych.

Według terenowej inwentaryzacji aktualnie jest zewidencjonowanych 119.446 m² oraz 4.393 mb wyrobów zawierających azbest, to odpowiada około 1.489,61 Mg, w tym:

- 101.082 m² tj. 1.111,898 Mg na terenie osób fizycznych,
- 18.364 m² oraz 4.393 mb tj. 377,72 Mg na terenie osób prawnych.

Zidentyfikowane problemy w zakresie gospodarki odpadami azbestowymi:

- samodzielne usuwanie wyrobów zawierających azbest przez mieszkańców,
- nieprzestrzeganie przepisów zawartych w aktach prawnych dotyczących postępowania z wyrobami zawierającymi azbest,
- brak całkowitej eliminacji narażenia środowiska na azbest, narażenie takie powstaje na skutek emisji do powietrza włókien azbestu z uszkodzonych wyrobów zawierających azbest oraz ich odpadów, a także na skutek niewłaściwie prowadzonych procesów eksploatacji i usuwania tych wyrobów,
- poważne zanieczyszczenie środowiska naturalnego powstaje również na skutek emisji azbestu z tzw. „dzikich” wysypisk odpadów – głównie w rowach zagajnikach i lasach.

9. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU PLANU

Analiza stanu obecnego w zakresie obciążenia środowiska odpadami azbestowymi obejmuje informacje o ilości i jakości składowisk, a także o stopniu zagrożenia środowiska odpadami istniejącymi i składowanymi.

Azbest, jako materiał niebezpieczny podlega szczególnemu potraktowaniu. Odpady zawierające azbest powinny być utylizowane w odpowiednio do tego celu przystosowanych miejscach (składowiskach).

W zakresie sposobu użytkowania i warunków usuwania wyrobów zawierających azbest obowiązują następujące przepisy:

- Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2.04.2004 roku w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649), zmienione Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 5 sierpnia 2010 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 162, poz. 1089)
Rozporządzenia te nakładają na właściciela nieruchomości, na której zlokalizowane są wyroby zawierające azbest do:
 - prowadzenia okresowej kontroli stanu tych wyrobów,
 - sporządzania sprawozdania z tych kontroli w postaci tzw. „oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest”,
 - przekazywania wyników kontroli organowi nadzoru budowlanego.

Ponadto w celu bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest właściciel nieruchomości winien:

- zabezpieczyć przez zabudowę przestrzeń, na której znajdują się wyroby azbestowe lub poprzez pokrycie wyrobów szczelną powłoką,
- wyeliminować wszelkie prace związane z obróbką mechaniczną przy pracach zabezpieczających,
- W przypadku podjęcia decyzji o zabezpieczeniu lub usunięciu wyrobów zawierających azbest winien:
 - zgłosić prace do właściwego organu administracji architektoniczno – budowlanej.
 - Wykonawca prac polegających na zabezpieczeniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest zobowiązany jest do:
 - przeszkolenia wszystkich pracowników zatrudnionych przy pracach związanych z zabezpieczaniem lub usuwaniem wyrobów zawierających azbest w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przestrzegania procedur dotyczących bezpiecznego postępowania,
 - opracowania szczegółowego planu prac usuwania wyrobów zawierających azbest,
 - posiadania niezbędnego wyposażenia technicznego i socjalnego zapewniającego prowadzenie prac zgodnie z ustalonym planem oraz zabezpieczeń pracowników i środowiska przed narażeniem na działanie azbestu,
 - zgłoszenia planowanych prac właściwemu organowi nadzoru budowlanego oraz właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy, przed przystąpieniem do prac.

Ponadto wykonawca prac winien:

- izolować od otoczenia obszar prac, przez zastosowanie osłon zabezpieczających przenikanie azbestu do środowiska,
- ogrodzić teren prac z zachowaniem bezpiecznej odległości od traktów komunikacyjnych dla osób pieszych,
- umieścić w strefie prac tablice informacyjne (informujące o azbecie),
- zastosować środki techniczne ograniczające do minimum emisje azbestu do środowiska.

- Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 roku w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz. U. z 2005 roku Nr 216 poz. 1824)

Rozporządzenie to szczegółowo określa sposób postępowania oraz obowiązki wykonawcy prac związanych z zabezpieczeniem bądź usunięciem wyrobów zawierających azbest w zakresie organizacji terenu prac, bezpieczeństwa pracowników i środowiska.

Azbest jest nazwą ogólną obejmującą włókniste minerały z grupy serpentynów i amfiboli. Dzięki od dawna znanej i cenionej odporności na wysoką temperaturę, trzy minerały azbestowe zyskały popularność i szerokie zastosowanie w gospodarce światowej. Są to: powszechnie stosowany chryzotyl (azbest biały), w mniejszym stopniu wykorzystywany krokidolit (azbest niebieski) i jeszcze rzadziej stosowany amosyt (azbest brązowy). Specyficzne właściwości azbestu, niepalność, wytrzymałość mechaniczna i termiczna oraz elastyczność sprawiły, że azbest znalazł szerokie zastosowanie w różnego rodzaju technologiach przemysłowych a zwłaszcza w budownictwie, energetyce, transporcie i w przemyśle chemicznym. Chorobotwórcze działanie azbestu jest wynikiem wdychania włókien zawieszonych w powietrzu. Dopóki włókna nie są uwalniane do powietrza i nie występuje ich wdychanie, wyroby z udziałem azbestu nie są szkodliwe dla zdrowia. Wyroby spoiste (np. eternit), dopóki nie zostaną uszkodzone i włókna azbestowe nie uwolnią się, nie stanowią zagrożenia.

Należy podkreślić, że działanie szkodliwe azbestu zwielokrotnia się wobec jednoczesnego narażenia organizmu na inne substancje rakotwórcze, np. węglowodory aromatyczne (szczególnie alfa-benzopiren), metale ciężkie, dym tytoniowy, itp.

Projekt „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Prudnik wraz z inwentaryzacją na lata 2016-2032” zawiera konkretne działania pozwalające na zmniejszenie negatywnego oddziaływania azbestu na środowisko oraz zdrowie i życie mieszkańców Gminy Prudnik.

Brak realizacji „Programu...” skutkowało będzie powstawaniem dalszych i pogłębianiem się istniejących zagrożeń dla zdrowia ludzi i środowiska, chodzi to przede wszystkim o niszczenie wyrobów azbestowych pod wpływem czynników środowiskowych takich jak woda i wiatr, a także fakt, iż wyroby zawierające azbest zużywają się i narażone będą na pękanie, kruszenie a co za tym idzie pylenie. Pozostawienie tych wyrobów w obecnym miejscu i w obecnym stanie przyczyni się do uwalniania się do środowiska włókien azbestowych, co może spowodować zwiększenie ilości zachorowań u mieszkańców gminy Prudnik wynikających z wdychania włókien azbestowych.

Bez realizacji działań zaproponowanych w aktualizacji „Programu...” powodował będzie zagrożenie iż wyroby azbestowe będą lokowane w rowach i zagajnikach, co przyczyni się do powstawania dzikich wysypisk.

Istotne jest także postępowanie z wyrobami zawierającymi azbest w trakcie prac demontażowych. Oraz prac polegających na zabezpieczeniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest zobowiązany jest do:

- przeszkolenia wszystkich pracowników zatrudnionych przy pracach związanych z zabezpieczaniem lub usuwaniem wyrobów zawierających azbest w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przestrzegania procedur dotyczących bezpiecznego postępowania,
- opracowania szczegółowego planu prac usuwania wyrobów zawierających azbest,
- posiadania niezbędnego wyposażenia technicznego i socjalnego zapewniającego prowadzenie prac zgodnie z ustalonym planem oraz zabezpieczeń pracowników i środowiska przed narażeniem na działanie azbestu,
- zgłoszenia planowanych prac właściwemu organowi nadzoru budowlanego oraz właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy, właściwemu państwowemu inspektorowi sanitarnemu co najmniej 7 dni przed przystąpieniem do prac.

Ponadto wykonawca prac winien:

- izolować od otoczenia obszar prac, przez zastosowanie osłon zabezpieczających przenikanie azbestu do środowiska,
- ogrodzić teren prac z zachowaniem bezpiecznej odległości od traktów komunikacyjnych dla osób pieszych,

- umieścić w strefie prac tablice informacyjne (informujące o azbestie),
- zastosować środki techniczne ograniczające do minimum emisje azbestu do środowiska.

Istotnym elementem działań w zakresie eliminacji wyrobów azbestowych jest także kontrolowanie i ocena stanu technicznego wyrobów azbestowych, która powinna być przeprowadzana okresowo przez właścicieli i zarządców obiektów budowlanych. Ważne jest również przekazywanie stosownych informacji właściwym jednostkom o ilości, stanie i miejscu występowania wyrobów azbestowych. Działania takie przyczyniają się do kompletowania i bieżącego aktualizowania danych, co umożliwia podjęcie działań polegających na aplikowaniu o środki zewnętrzne i udzielaniu pomocy finansowej zarządcom nieruchomości i mieszkańcom na usunięcie powłok azbestowych.

Mieszkańcy powinni unikać zdejmowania powłok azbestowych systemem gospodarczym, wykonywanie tych prac wyłącznie przez uprawnione firmy posiadające przeszkolonych pracowników przyczyni się do ograniczenia negatywnego wpływu na zdrowie ludzi.

Przewiduje się, że na poprawę obecnej sytuacji w zakresie usuwania wyrobów azbestowych przez indywidualnych właścicieli obiektów, w tym świadomości ekologicznej mieszkańców, wpływ mieć będą między innymi przewidywane w „Programie...” działania edukacyjno-informacyjne. Prowadzone są i będą działania kontrolne – oświadczenia wykonawcy prac demontażowych wyrobów zawierających azbest o poprawności wykonania usług z posesji, których właściciele zamierzają skorzystać z dofinansowania na unieszkodliwianie odpadów azbestowych.

Zgodnie z dotychczasowymi doświadczeniami prawidłowo wykonywane prace z usuwaniem azbestu (nawilgacanie wyrobów, odpowiednie opakowanie, oczyszczenie terenu prac z resztek azbestu, itp.) nie wiążą się z nadmierną emisją włókien azbestu.

Należy więc sądzić, że realizacja „Programu...”, w tym właściwy sposób wykonywania prac nie wpłynie negatywnie na stan środowiska, ograniczając uwalnianie włókien azbestu do otoczenia z racji użytkowania wyrobów już zdegradowanych, a także w sposób istotny zapobieganie niewłaściwemu sposobowi pozbywania się odpadów azbestowych.

Podsumowując informacje i planowane działania zapisane w „Programie...” można jednoznacznie ocenić, iż realizacja niniejszej aktualizacji „Programu...” wpłynie pozytywnie, na jakość powietrza atmosferycznego, a także na poziom zdrowotności i jakość życia mieszkańców gminy Prudnik.

10. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO, JAKO CAŁOŚĆ I NA POSZCZEGÓLNE JEGO KOMPONENTY, W TYM ODDZIAŁYWANIE BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Ocenie możliwych oddziaływań na środowisko poddano wszystkie zadania ujęte do realizacji w ramach poszczególnych celów projekcie „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Prudnik wraz z inwentaryzacją na lata 2016-2032”.

Założone w projekcie „Programu...” cele i podstawowe kierunki działań zmierzają do usunięcia jak największej ilości wyrobów azbestowych z terenu gminy Prudnik.

Realizacja „Programu...” będzie miała wpływ przede wszystkim na:

- spowodowanie sukcesywnej likwidacji oddziaływania azbestu na środowisko i doprowadzenie, w określonym horyzoncie czasowym, do spełnienia wymogów ochrony środowiska,
- spowodowanie stopniowego oczyszczenia obszaru gminy Prudnik z azbestu oraz usunięcie stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest,
- ograniczenie uciążliwości wyrobów azbestowych użytkowanych od dawna,
- unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest, których stan techniczny nie pozwala na dalsze użytkowanie,
- sukcesywne pozyskiwanie środków na wsparcie działań w zakresie usuwania azbestu.

Niezbędnym jest także systematyczne rozpowszechnianie wśród społeczności lokalnej informacji o skutkach dla zdrowia i środowiska powodowanych przez azbest i wyroby zawierające azbest. W tym celu istotnym jest przyjęcie następujących celów edukacyjnych:

- opracowanie metod edukacji społeczeństwa gminnego,
- współpraca na płaszczyźnie edukacyjnej z zainteresowanymi osobami prawnymi i fizycznymi,
- edukacja w zakresie możliwości skutecznego pozyskiwania środków na usuwanie azbestu,
- zorganizowanie fachowej pomocy wszystkim właścicielom obiektów zawierających azbest przy wypełnianiu „arkusza oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania...”,
- działania edukacyjno – informacyjne skierowane do mieszkańców o skutkach dla zdrowia i środowiska narażenia na azbest i obowiązku sukcesywnego usuwania go przez właścicieli nieruchomości.

Wpływ realizacji postanowień „Programu...” na środowisko naturalne, jest uzależniony od jego faktycznego wykonania. Poniżej wykazano potencjalny wpływ realizacji projektu „Programu...” na niektóre sektory środowiska, wykazując jego oddziaływanie w skali globalnej z wykorzystaniem wiedzy o obrocie materii w przyrodzie i znajomości ekologii.

10.1. ODDZIAŁYWANIE NA LITOSFERĘ (POWIERZCHNIA TERENU, RZĘBA TERENU, GLEBY)

Wymienione w projekcie „Programu...” zadania do realizacji, jeżeli tylko zostaną zrealizowane, spowodują poprawę stanu środowiska. To spowoduje ograniczenie negatywnego wpływu powstających odpadów azbestowych na powierzchnię ziemi, w tym na gleby.

Największe zagrożenie związane z wyrobami zawierającymi azbest niesie ze sobą moment demontażu, cięcia, kruszenia i łamania płyt azbestowych, a także ich załadunek do specjalnych worków. Powierzchnia ziemi zanieczyszczona wyrobami zawierającymi azbest powinna być odizolowana od dostępu osób trzecich, a następnie powinno nastąpić wybranie zanieczyszczonej ziemi i przewiezienie jej na składowisko odpadów niebezpiecznych.

Reasumując usunięcie wyrobów zawierających azbest i tym samym realizacja celów założonych w „Programie...” będzie miała pozytywny wpływ na stan powierzchni ziemi i gleb.

10.2. ODDZIAŁYWANIE NA ATMOSFERĘ

Negatywny wpływ związany z oddziaływaniem azbestu na środowisko atmosferyczne może powstawać w wyniku:

- nieprawidłowego użytkowania powłok azbestowych, które są zużyte i ulegają pękaniu, kruszeniu lub odpadaniu elementów płyt azbestowych,
- demontażu wyrobów azbestowych w sposób niezgodny z przepisami polegający przede wszystkim na łamaniu płyt, zrzućaniu ich z dachu czy rusztowania, używaniu mechanicznych narzędzi do cięcia, braku zabezpieczenia przed pyleniem,
- lokowania zdemontowanych płyt azbestowych w rowach i lasach.

Biorąc pod uwagę, iż w wyniku realizacji postanowień „Programu...” nie ma możliwości demontażu wyrobów azbestowych systemem gospodarczym, a społeczeństwo gminy Prudnik będzie na bieżąco poddawane edukacji ekologicznej w zakresie szkodliwości włókien azbestowych nie przewiduje się negatywnego oddziaływania postanowień aktualizacji „Programu...” na powietrze atmosferyczne.

10.3. ODDZIAŁYWANIE NA WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE

Zdaniem Agencji Ochrony Środowiska (*Environmental Protection Agency*) USA azbest w wodzie nie powoduje problemów zdrowotnych, jeśli narażenie na jego oddziaływanie występuje w stosunkowo krótkim czasie, choć jednocześnie stwierdza, że azbest w wodzie może być kancerogeny, kiedy czas jego oddziaływania jest porównywalny z czasem ludzkiego życia.

Realizacja postanowień projektu „Programu...” czyli usunięcie wyrobów azbestowych z terenu gminy Prudnik przyczyni się do poprawy zdrowotności mieszkańców i będzie miała pozytywny wpływ na środowisko wodne.

10.4. ODDZIAŁYWANIE NA BIOSFERĘ, ODDZIAŁYWANIE NA FORMY OCHRONY PRZYRODY I KRAJOBRAZU

Pozbawienie środowiska naturalnego wyrobów azbestowych, które w chwili obecnej są głównie powłokami na dachach i elewacjach budynków mieszkalnych i gospodarczych, powinno się przyczynić do poprawy stanu przyrody ożywionej.

Przyjmując do realizacji zadania wymienione projekcie „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Prudnik wraz z inwentaryzacją na lata 2016-2032” ogranicza się zarówno miejsca jak i ilości wyrobów azbestowych zlokalizowanych na terenie gminy. Demontaż azbestu przez wyspecjalizowane firmy przyczyni się do wyeliminowania porzucania zdemontowanych systemem gospodarczym płyt azbestowych w lasach, co może przyczynić się do tworzenia dzikich wysypisk.

Z dotychczasowych badań wynika, iż działanie włókien azbestowych ma niewielkie znaczenie dla życia i zdrowotności roślin, można przypuszczać, że osadzanie się włókien azbestowych na częściach zielonych roślin może w pośredni sposób ograniczać proces fotosyntezy.

Na terenie gminy Prudnik w południowej jej części na powierzchni zlokalizowany jest Park Krajobrazowy „Góry Opawskie” o pow. 4625 ha (wraz z otuliną) z czego 2216 ha przypada na gminę Prudnik, 1906 ha jest położona na terenie gminy Lubrza, a 503 ha na terenie gminy Głucholazy. Park został utworzony na podstawie rozporządzenia Wojewody Opolskiego z dnia 17.06.1998 r. (Dz. U Woj. Nr 17/98).

Należy także podkreślić istotny walor ogródków działkowych, które stają się zasobnikiem antropogenicznej, ale stosunkowo różnorodnej roślinności będącej schronieniem, miejscem żerowania i rozmnażania wielu gatunków zwierząt.

Stosunkowo dużymi obszarami zieleni na terenie miasta są cmentarze: komunalny i żydowski oraz zielonice i pasy zieleni przy placach zabaw oraz niektórych ulicach.

Na terenie gminy występują trzy parki przypałacowe, obecnie mocno zdewastowane i wymagające dużych nakładów na doprowadzenie ich do dawnej świetności. Parki objęte ochroną konserwatorską to:

- Park podworski w Łące Prudnickiej
- Park podworski w Wierzbcu
- Park podworski w Pierunkowicach.

Na terenie gminy występują obszary i obiekty poddane szczególnej ochronie. Na uwagę i ochronę zasługują urządzone Park miejski (Nr rejestru 88/93) oraz fragmenty zadrzewień.

Usuwanie wyrobów azbestowych z dachów i elewacji budynków mieszkalnych i gospodarczych będzie odbywało się na terenach zaludnionych i zabudowanych, dlatego nie wpłynie znacząco na tereny o wartościach przyrodniczych przyniesie natomiast pozytywny wpływ zarówno na zdrowie ludzi jak i na stan środowiska.

W sposób oczywisty likwidacja zjawiska dzikich wysypisk, na których lokowane są odpady azbestowe przyczyni się do poprawy stanu przyrody ożywionej. Oszczędności terenu, jakie wynikną w wyniku prawidłowego gospodarowania tymi odpadami mogą spowodować odbudowę w czystych miejscach nowych siedlisk ptaków, owadów, płazów czy gadów.

Wprowadzenie systemów racjonalnego gospodarowania odpadami azbestowymi pozwoli na uniknięcie niekorzystnych zjawisk związanych z brakiem informacji o powstających i unieszkodliwianych odpadach. Brak tego rodzaju informacji może powodować, iż odpady lokowane będą w miejscach do tego nieprzygotowanych, a przez to szkodzą one środowisku naturalnemu.

Transport odpadów azbestowych z terenu gminy Prudnik i przez teren gminy na składowisko w Jastrzębiu - Zdroju będzie prowadziło przez tereny chronione w tym Parku Krajobrazowego „Góry Opawskie” i nie spowoduje istotnego, zauważalnego oddziaływania na biosferę. Motoryzacyjne zanieczyszczenia atmosfery są związkami toksycznymi, powodującymi osłabienie fotosyntezy, degradację chlorofilu, zakłócenia w transpiracji i oddychaniu, przebarwienia, chlorozę, nekrozę liści, szybsze ich starzenie, upośledzenie wzrostu oraz zmniejszenie odporności na choroby i szkodniki. Tego typu oddziaływanie transportu odpadów będzie znikome w porównaniu z ruchem pozostałych pojazdów samochodowych na terenie gminy.

Projektowane przedsięwzięcia związane z likwidacją i usunięciem powłok azbestowych z budynków mieszkalnych i gospodarczych w żadnym elemencie nie będą miały wpływu na strukturę obszarów chronionych. Działania te nie naruszają siedlisk przyrodniczych i nie wpłyną znacząco na gatunki zamieszczone w załącznikach do Dyrektywy siedliskowej i ptasiej. Tereny, na których prowadzone będą prace demontażowe nie przecinają obszarów Natura 2000, mogą jedynie w niewielkim stopniu zwiększyć ruch na drogach w pobliżu obszarów, co jest związane z transportem tych odpadów na składowisko zlokalizowane poza terenem gminy Prudnik. Potencjalne kolizje zwierząt z pojazdami nie mogą mieć znaczącego oddziaływania. Ruch obecnie jest znaczny, a przedsięwzięcia nie wprowadzą pod tym względem istotnych zmian. Dotyczy to również barier w migracji zwierząt, jakie stwarzają obecnie drogi.

Podsumowując, wdrożenie postanowień projektu „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Prudnik wraz z inwentaryzacją na lata 2016-2032” nie stwarza zagrożenia dla form ochrony przyrody. W nawiązaniu do pozytywnej oceny skutków środowiskowych i krajobrazowych wdrożenia „Programu...” zdecydowanie pozytywna jest także prognoza jego oddziaływania na formy ochrony przyrody i krajobrazu. Przede wszystkim poprawi się stan czystości środowiska w ich otoczeniu, zwiększeniu ulegną walory krajobrazowe i wzrośnie ich atrakcyjność rekreacyjna.

Na obszarach gminy Prudnik zlokalizowany jest Park Krajobrazowy „Góry Opawskie” o powierzchni 2216 ha oraz trzy parki objęte ochroną konserwatorską:

- Park podworski w Łące Prudnickiej,
- Park podworski w Wierzbcu,
- Park podworski w Pierunkowicach.

Wyeliminowanie powstawania dzikich wysypisk odpadów zawierających azbest przyczyni się do polepszenia warunków ich wegetacji oraz poprawi estetykę ich fizjonomicznego otoczenia.

10.5. ODDZIAŁYWANIE NA GATUNKI OBJĘTE OCHRONĄ

Projekt projektu „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Prudnik wraz z inwentaryzacją na lata 2016-2032” zakłada stopniową zmianę pokryć dachowych i elewacyjnych zawierających azbest do 2032 roku. Realizacja postanowień „Programu...” przyczyni się do zmniejszenia zagrożenia powodowanego pyłem azbestowym oddziałującego na zwierzęta w równym stopniu, co na człowieka. Wszystkie prace związane z demontażem powłok zawierających azbest prowadzone będą przez wyspecjalizowane firmy.

Przy demontażu powłok azbestowych nie powinno dochodzić do łamania płyt azbestowo – cementowych, co minimalizuje ryzyko pylenia, a tym samym ogranicza zagrożenie dla zwierząt w tym ptaków (szczególnie jerzyków) i nietoperzy mogących mieć siedliska w starych budynkach. Jeśli w trakcie prac wystąpi emisja zwiększonego hałasu, a co za tym idzie płoszenie tych zwierząt będzie to oddziaływanie krótkotrwałe i występujące tylko w trakcie prowadzenia prac demontażowych i montażowych nowego pokrycia dachowego czy elewacyjnego. Działania te w perspektywie długofalowej nie przyczynią się do zagrożenia dla chronionych gatunków ptaków (w tym jerzyków) i nietoperzy.

W trakcie prac mogą zostać usunięte lub zniszczone miejsca lęgowe, ptaków czy siedliska nietoperzy mieszczące się pod dachami, w zagłębieniach krokwi czy na poddaszach

Przy pracach związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest należy również uwzględnić przepisy Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity w Dz. U. z 2015 r. poz. 1651) oraz rozporządzenia wykonawcze do w/w Ustawy.

Najdogodniejszym terminem prowadzenia termomodernizacji obiektów budowlanych jest okres od 16 października do 28 lutego, przypadający poza okresem rozrodu większości gatunków zwierząt. W tym czasie wykonawca prac może, bez zezwolenia, zabezpieczyć wszelkie szczeliny i otwory wentylacyjne budynku przed zajęciem ich przez zwierzęta i nie dopuścić do założenia gniazd i przeprowadzenia lęgów przez ptaki w następnym sezonie.

Natomiast przed przystąpieniem do wykonywania przedmiotowych prac w terminie od 1 marca do 15 października należy bezwzględnie zgodnie z wytycznymi Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska przeprowadzić oględziny (najlepiej z udziałem ornitologa), w celu potwierdzenia zasiedlenia obiektów objętych planowanymi pracami przez gatunki podlegające ochronie. Jeśli w obiekcie nie znajdują się siedliska gatunków chronionych, ornitolog znający problematykę zasiedlania budynków przez ptaki, ustali to w czasie pierwszych oględzin terenowych, co rozwiąże problem.

W przypadku stwierdzenia obecności gatunków chronionych (siedlisk tych gatunków) w obiektach, w których planowane jest przeprowadzenie robót mających na celu usunięcie wyrobów zawierających azbest, przed przystąpieniem do wykonywania robót należy wystąpić do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu o wydanie zezwolenia w trybie art. 56 ust 2 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody na odstąpienie od zakazu, o którym mowa w art. 52 ust 1 pkt 4, tj. o zezwolenie na zniszczenie siedlisk i ostoi ptaków. Opinię/ekspertyzę z przeprowadzonych oględzin, o których mowa była w powyższym akapicie, należy dołączyć do zgłoszenia do RDOŚ.

Inwestor/firma wykonująca prace związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest z budynku, w którym mogą znajdować się siedliska ptaków chronionych powinien zgłosić zamiar podjęcia takich prac do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Opolu. Ze względu na słabą znajomość biologii ptaków przez inwestorów i firmy wykonujące remonty, zaleca się obligatoryjnie zgłaszać do RDOŚ zamiar podjęcia remontu każdego obiektu, po wcześniejszym uzyskaniu ekspertyzy ornitologicznej. Pozwoli to uniknąć wstrzymania prac remontowych w sytuacji, gdy okaże się, że w obiekcie znajdują się siedliska chronionych gatunków ptaków.

Najbardziej optymalna jest sytuacja gdy inwestor/firma remontująca zgłasza potrzebę ustalenia czy budynek jest zasiedlony przez chronione gatunki ptaków, rok przed planowanym remontem w okresie kwiecień - czerwiec. Pozwala to na szybkie ustalenie stanu faktycznego, a w razie stwierdzenia występowania siedlisk ptaków ustalenie z wyprzedzeniem, jakie działania należy podjąć i w jakim czasie byłoby możliwe sprawne zaplanowanie i przeprowadzenie prac związanych z usunięciem wyrobów zawierających azbest (pokrycia dachowe bądź elewacje). Ekspertyza ornitologiczna powinna objąć dwie części. Pierwszą jest wykonanie inwentaryzacji obiektu pod kątem występowania potencjalnych siedlisk i miejsc nie-

bezpiecznych dla ptaków, a także stwierdzenie miejsc zajętych przez ptaki, określenie gatunków i ich liczebności. Drugą częścią jest zaproponowanie możliwych rozwiązań pod kątem zachowania siedlisk, kompensacji oraz terminarza wykonania tych prac w powiązaniu z harmonogramem i technikami wykonania prac związanych z usunięciem wyrobów zawierających azbest z obiektu. Końcowym etapem jest wystąpienie do RDOŚ w Opolu z wnioskiem o wydanie zezwolenie na zniszczenie siedlisk i ostoi ptaków w związku z planowanymi pracami mającymi na celu usunięcie wyrobów zawierających azbest z obiektu budowlanego.

Uzyskanie ww. zezwolenia nie jest wymagane w przypadku usuwania, w okresie od dnia 16 października do końca lutego, gniazd ptasich z obiektów budowlanych i terenów zieleni, jeżeli wymagają tego względy bezpieczeństwa lub sanitarne, jednak pod warunkiem, iż dla planowanych czynności brak rozwiązań alternatywnych oraz gdy nie będzie to szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie ochrony populacji tych gatunków i ich siedlisk (§ 8 ust. 2 rozporządzenia).

Powyższe zezwolenie może być wydane jedynie w przypadku wystąpienia łącznie trzech warunków, tj.: braku rozwiązań alternatywnych, jeżeli czynności te nie są szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie ochrony dziko występujących populacji chronionych gatunków roślin, zwierząt lub grzybów oraz gdy zachodzi jedna z przesłanek wymieniona w art. 56 ust. 4 pkt od 1 do 7 ustawy. Brak spełnienia jednego z ww. warunków skutkuje odmową wydania zezwolenia,

- po przeprowadzeniu prac remontowych należy, w miarę możliwości, umożliwić ptakom i nietoperzom dalsze występowanie w obiektach budowlanych, poprzez stworzenie na remontowanych budynkach siedlisk zastępczych w postaci, np. budek lęgowych. Ich charakter, lokalizacja, parametry techniczne i zagęszczenie powinny być dobrane przez specjalistę ornitologa i chiropterologa odpowiednio do preferencji gatunków, które występowały tam wcześniej (przykładowe wymiary budek lęgowych oraz sposoby i miejsce ich umieszczenia zawierają wytyczne RDOŚ),
- w przypadkach, gdy obiekt budowlany wykorzystywany był przez jerzyki *Apus apus*, a w ramach remontu stropodach budynku ocieplono materiałami sypkimi (np. przy użyciu granulatu wełny mineralnej, granulatu styropianu fibry celulozowej), należy całkowicie zrezygnować z pozostawiania otwartych otworów do stropodachów, gdyż materiały użyte do izolacji są niebezpieczne dla tego gatunku.

Na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Opolu w zakładce Regionalna Rada Ochrony Przyrody są dostępne szczegółowe informacje nt. stanowiska ww. organu w sprawie ochrony siedlisk ptaków i nietoperzy w obiektach budowlanych oraz procedury uzyskania zezwolenie na zniszczenie siedlisk i ostoi ptaków.

Likwidacja dzikich wysypisk odpadów azbestowych, jakie potencjalnie występują na terenie gminy Prudnik przyczyni się do poprawy czystości lasów, zagajników i przydrożnych terenów, a także do zwiększenia ilości potencjalnych miejsc lęgowych i siedlisk zwierząt chronionych.

Działaniem prowadzącym do zapobiegania i minimalizacji skutków realizacji postanowień „Programu...” jest absolutne prowadzenie prac przez wyspecjalizowane firmy, co w znacznym stopniu ograniczy pylenie włókien azbestowych w trakcie prac, a stała współpraca z ornitologami na terenach zamieszkiwanych przez chronione gatunki zwierząt, co przyczyni się do ochrony tych ptaków, a w szczególnych przypadkach do przeniesienia siedlisk ptaków w inne dogodne dla nich miejsca.

10.6. ODDZIAŁYWANIE NA EKOLOGICZNE WARUNKI ŻYCIA LUDZI

Na zdrowie, jakość i komfort życia mieszkańców gminy Prudnik ma wpływ wiele czynników. Jednym z nich jest działanie włókien azbestowych unoszących się w powietrzu. Nie mniej jednak powłoki azbestowe zabudowane na domach mieszkalnych i budynkach gospodarczych utrzymywane w należyтым stanie technicznym nie są zagrożeniem dla zdrowia ludzkiego. Stanem zagrożenia jest moment kruszenia, pęknięcia i łamania, a także cięcia płyt azbestowych.

Jak wykazano wcześniej wdrożenie postanowień projektu „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Prudnik wraz z inwentaryzacją na lata 2016-2032” spowoduje poprawę stanu czystości środowiska, co poprawi ekologiczne warunki życia ludzi w gminie.

Lokalne uciążliwości mogą wzrosnąć wzdłuż głównych dróg w kierunku składowiska w Jastrzębiu - Zdroju, na którym lokowane są odpady azbestowe (motoryzacyjne zanieczyszczenia atmosfery i hałas komunikacyjny).

Wdrożenie postanowień projektu aktualizacji „Programu...” nie spowoduje pogorszenia, jakości wody pitnej i produktów spożywczych.

Wdrożenie założeń projektu aktualizacji „Programu...” nie spowoduje powstania lub intensyfikacji przyrodniczych zjawisk katastroficznych.

Wdrożenie zapisów projektu aktualizacji „Programu...” nie spowoduje negatywnego oddziaływania na powierzchnię i jakość przyrodniczych terenów rekreacyjnych.

Wdrożenie warunków realizacji projektu aktualizacji „Programu...” przede wszystkim w wyniku zwiększenia skuteczności usuwania powłok azbestowych oraz likwidacji zjawiska dzikich składowisk odpadów spowoduje poprawę walorów krajobrazowych obszaru gminy.

Reasumując, wdrożenie działań zapisanych w projekcie „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Prudnik wraz z inwentaryzacją na lata 2016-2032” spowoduje docelowo zauważalną, wyraźną poprawę ekologicznych warunków życia ludzi w gminie Prudnik.

10.7. ODDZIAŁYWANIE NA CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLE MIĘDZYNARODOWYM, ALBO KRAJOWYM

Projekt „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Prudnik wraz z inwentaryzacją na lata 2016-2032” przewiduje zmianę pokryć dachowych i elewacyjnych zawierających azbest do 2032 roku. Wykonanie założeń zapisanych w projekcie „Programu...” przyczyni się do ograniczenia zagrożenia jakie niesie ze sobą pył azbestowy dla zdrowia ludzi i zwierząt.

Cele i zadania przedstawione w „Programie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Prudnik wraz z inwentaryzacją na lata 2016-2032” wpisują się w strategię postępowania w zakresie usuwania azbestu zawarte w dokumentach strategicznych odnoszących się do rozwoju gospodarczego oraz do ochrony środowiska, a w szczególności do gospodarki odpadami w tym odpadami niebezpiecznymi, a więc także azbestowymi, są to głównie:

- Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 przyjęty uchwałą Nr 39/2010 Rady Ministrów z dnia 15 marca 2010 roku. Celem „Programu oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009-2032” jest:
 - usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest,
 - minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych powodowanych kontaktem z włóknami azbestu,
 - likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.
- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014, będący załącznikiem do uchwały nr 217 Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2010 roku (poz. 1183). W gospodarce odpadami zawierającymi azbest przyjęto następujący cel:
 - intensyfikacja działań na rzecz usuwania wyrobów zawierających azbest w kierunku osiągnięcia celów określonych w przyjętym w dniu 15 marca 2010 r. przez Radę Ministrów „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 - 2032”
- Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Opolskiego przyjęty uchwałą Nr XX/271/2012 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 28 sierpnia 2012 roku, obejmujący oczyszczanie terenu województwa z azbestu. W PGO WO zakłada się osiągnięcie celów określonych w przyjętym w dniu 15 marca 2010 r. przez Radę Ministrów „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032”, a także:
 - prowadzenie akcji informacyjno – edukacyjnej na temat szkodliwości azbestu i prawidłowego usuwania wyrobów zawierających azbest,
 - stosowanie dozwolonych prawem metod zagospodarowania odpadów azbestowych.

Zapisy i cele zawarte w opisywanym „Programie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Prudnik wraz z inwentaryzacją na lata 2016-2032” są zgodne z w/w dokumentami i trwale pisują się w ich cele.

Postanowienia projektu „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Prudnik wraz z inwentaryzacją na lata 2016-2032” będą wpływać pozytywnie na cele ustanowione na szczeblu krajowym i międzynarodowym i będą przyczyniać się do ich realizacji.

Realizacja zaplanowanych działań nie będzie negatywnie wpływać na cele ochrony środowiska w tym teren Parku Krajobrazowego oraz parki miejskie zlokalizowane na terenie gminy Prudnik.

Usuwanie wyrobów azbestowych z dachów i elewacji budynków mieszkalnych i gospodarczych będzie odbywało się na terenach zaludnionych i zabudowanych, dlatego nie wpłynie znacząco na tereny o wartościach przyrodniczych, przyniesie natomiast pozytywny wpływ zarówno na zdrowie ludzi jak i na stan środowiska.

Prace związane z demontażem powłok zawierających azbest prowadzone będą przez wyspecjalizowane firmy. Przy demontażu powłok azbestowych nie powinno dochodzić do łamania płyt azbestowo – cementowych, co minimalizuje ryzyko pylenia, a tym samym ogranicza zagrożenie dla zwierząt w tym ptaków i nietoperzy mogących mieć siedliska w starych budynkach. Jeśli w trakcie prac wystąpi emisja zwiększonego hałasu, a co za tym idzie płoszenie tych zwierząt będzie to oddziaływanie krótkotrwałe i występujące tylko w trakcie prowadzenia prac demontażowych i montażowych nowego pokrycia dachowego czy elewacyjnego.

Realizacja założeń „Programu...” przyczyni się do polepszenia stanu zdrowia i warunków życia zwierząt zasiedlających obszary zaliczone do obszarów chronionych.

Działanie włókien azbestowych ma niewielkie znaczenie dla życia i zdrowotności roślin, można przypuszczać, że osadzanie się włókien azbestowych na częściach zielonych roślin może w pośredni sposób ograniczać proces fotosyntezy.

W trakcie prac mogą zostać usunięte lub zniszczone miejsca lęgowe, ptaków czy siedliska nietoperzy mieszczące się pod dachami, w zagłębieniach krokwi czy na poddaszach

Ze względu na potencjalne występowanie w obszarze planowanych działań gatunków objętych ochroną (w tym głównie ptaki i nietoperze), przed przystąpieniem do prac związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest w budynkach (pokrycia dachowe i elewacje) należy, zgodnie z wytycznymi Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Opolu przeprowadzić oględziny (najlepiej z udziałem ornitologa), w celu potwierdzenia zasiedlenia obiektów objętych planowanymi pracami przez gatunki podlegające ochronie. Jeśli w obiekcie nie znajdują się siedliska gatunków chronionych, ornitolog znający problematykę zasiedlania budynków przez ptaki, ustali to w czasie pierwszych oględzin terenowych, co rozwiąże problem.

Pozbawienie środowiska naturalnego wyrobów azbestowych, które w chwili obecnej są głównie powłokami na dachach i elewacjach budynków mieszkalnych i gospodarczych, powinno się przyczynić do poprawy stanu przyrody ożywionej. Przyjmując do realizacji zadania wymienione w projekcie „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Prudnik wraz z inwentaryzacją na lata 2016-2032” ogranicza się zarówno miejsca jak i ilości wyrobów azbestowych zlokalizowanych na terenie gminy Prudnik. Demontaż azbestu przez wyspecjalizowane firmy przyczyni się do wyeliminowania porzucania zdemontowanych systemem gospodarczym płyt azbestowych w lasach, co może przyczynić się do tworzenia dzikich wysypisk.

10.8. ODDZIAŁYWANIE NA ZABYTKI I DOBRA MATERIALNE

W wyniku realizacji założonych celów w projekcie „Programu ...” z terenu gminy Prudnik sukcesywnie do 2032 roku zostaną usunięte wyroby zawierające azbest. Według przeprowadzonej inwentaryzacji na obiektach zabytkowych nie ma zabudowanych wyrobów zawierających azbest.

Inne budynki pokryte wyrobami zawierającymi azbest także w czasie destruktywnych warunków naturalnych przyczyniają się do powstawania zagrożeń dla zdrowia mieszkańców gminy.

Wyeliminowanie wyrobów azbestowych z innych budynków na terenie gminy przyczyni się do poprawy warunków życia i zwiększenia estetyki budownictwa mieszkalnego i gospodarczego.

W trakcie prowadzenia prac demontażowych działania należy prowadzić przy pomocy wyspecjalizowanych firm zajmujących się demontażem wyrobów zawierających azbest. W trakcie prac może zachodzić czasowe ryzyko zwiększenia emisji pyłu azbestowego, nie mniej jednak jest to, zjawisko okresowe.

Po zrealizowaniu postanowień „Programu...” nie ma ryzyka wystąpienia bezpośrednich, pośrednich, skumulowanych ani długotrwałych negatywnych oddziaływań na dobra materialne i zabytki. Wszystkie oddziaływania będą miały charakter zdecydowanie pozytywny długofalowy.

10.9. PODSUMOWANIE POTENCJALNEGO ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU „PROGRAMU” NA ŚRODOWISKO

Głównym celem prognozy oddziaływania na środowiska jest określenie możliwych skutków i oddziaływań, jakie mogą wystąpić w wyniku realizacji postanowień zapisanych w projekcie „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Prudnik wraz z inwentaryzacją na lata 2016-2032”.

Podstawowym elementem poprawy sytuacji w zakresie gospodarki odpadami azbestowymi jest podniesienie skuteczności usuwania powłok azbestowych z budynków mieszkalnych i gospodarczych, a także uniknięcie lokowania wyrobów azbestowych w lasach i zagajnikach przy jednoczesnych działaniach edukacyjnych w zakresie szkodliwości włókien azbestowych emitowanych do powietrza przy demontażu azbestu systemem gospodarczym.

Poniższa tabela przedstawia wpływ działań w zakresie gospodarki odpadami azbestowymi, które będą realizowane w ramach wykonania postanowień projektu „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Prudnik wraz z inwentaryzacją na lata 2016-2032” na poszczególne elementy środowiska. Analizę przeprowadzono przy uwzględnieniu stanu wprowadzenia określonych działań.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH
AZBEST Z TERENU GMINY PRUDNIK WRAZ Z INWENTARYZACJĄ NA LATA 2016-2032

Tabela 2 Wpływ kierunków działań określonych dla odpadów azbestowych w projekcie „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Prudnik wraz z inwentaryzacją na lata 2016-2032” na poszczególne elementy środowiska

Główne kierunki działania	Elementy środowiska								
	powietrze	wody powierzchniowe i podziemne	gleby	zasoby leśne	bioróżnorodność	krajobraz	zdrowie ludzi	cele ochrony środowiska	zabytki i dobra materialne
Aktualizacja inwentaryzacji i opracowanie „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Prudnik wraz z inwentaryzacją na lata 2016-2032”	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Aktualizacja elektronicznej bazy danych – lokalizacja wyrobów zawierających azbest	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Przygotowanie i rozpowszechnienie materiałów edukacyjnych na temat szkodliwości azbestu, bezpiecznego postępowania z wyrobami azbestowymi oraz sposobach ich usuwania i o obowiązkach właścicieli nieruchomości związanych z posiadaniem wyrobów zawierających azbest (m.in. na stronach internetowych Urzędu Miejskiego, w lokalnych gazetach, w postaci ulotek, plakatów, ogłoszeń, szkoleń edukacyjnych)	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Przekazanie właścicielom nieruchomości informacji o obowiązku przeprowadzenia kontroli stanu wyrobów zawierających azbest zlokalizowanych na terenie ich nieruchomości oraz sporządzenia „oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania tych wyrobów”, przekazania „oceny” organowi nadzoru budowlanego - zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 5 sierpnia 2010 r. (Dz.U. 2010 nr 162 poz. 1089) w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (m.in. na stronach internetowych Urzędu Miejskiego, w lokalnych gazetach, w postaci ulotek, plakatów, ogłoszeń, szkoleń edukacyjnych)	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Sporządzenie wykazu miejsc występowania odpadów zawierających azbest przeznaczonych do usunięcia	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Opracowanie i coroczna aktualizacja regulaminu dofinansowania działań polegających na usunięciu i unieszkodliwieniu wyrobów zawierających azbest z budynków	+	+	+	+	+	+	+	+	+

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH
AZBEST Z TERENU GMINY PRUDNIK WRAZ Z INWENTARYZACJĄ NA LATA 2016-2032

<i>Usunięcie odpadów zawierających azbest</i>	+	+	+	+	+	+	+	+	+
<i>Sporządzenie i przedłożenie Radzie Miejskiej w Prudniku rocznego sprawozdania w zakresie:</i> <i>Ilości miejsc i ilości występujących wyrobów zawierających azbest od początku realizacji programu i za dany rok</i> <i>Ilości miejsc odbioru odpadów zawierających azbest i ilości usuniętych odpadów w danym roku i narastająco</i> <i>Poniesionych nakładów na realizację programu w danym roku i narastająco</i>	0	0	0	0	0	0	0	+	+
<i>Aktualizacja „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Prudnik wraz z inwentaryzacją na lata 2016-2032”</i>	+	+	+	+	+	+	+	+	+

„+” – pozytywne oddziaływanie

„-” – negatywne oddziaływanie

„0” – brak oddziaływań

11. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Przeprowadzona analiza obecnego systemu gospodarki odpadami azbestowymi na terenie gminy Prudnik pozwala stwierdzić, że ma ona niewielki niekorzystny wpływ na niektóre komponenty środowiska. Zaproponowane rozwiązania w zakresie poprawy tej sytuacji mają zmienić ten niekorzystny trend.

Realizacja konkretnych działań może w pewnych przypadkach np. takich jak transport odpadów azbestowych, niewłaściwe postępowanie z demontowanymi płytami azbestowymi niekorzystnie oddziaływać na środowisko. Z tego też względu należy zwrócić szczególną uwagę na proces demontażu wyrobów zawierających azbest, powinna go prowadzić wyspecjalizowana firma z zachowaniem odpowiednich warunków i wymagań.

Ponadto należy zadbać, aby na etapie demontażu podjąć takie działania i środki, które spowodują, że realizowane działania jak najmniejszym stopniem będą oddziaływały na środowisko a tym samym zdrowie ludzi i zwierząt.

Inwestor/firma wykonująca prace związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest z budynku, w którym mogą znajdować się siedliska ptaków chronionych powinien zgłosić zamiar podjęcia takich prac do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Opolu. Ze względu na słabą znajomość biologii ptaków przez inwestorów i firmy wykonujące remonty, zaleca się obligatoryjnie zgłaszać do RDOŚ zamiar podjęcia remontu każdego obiektu, po wcześniejszym uzyskaniu ekspertyzy ornitologicznej. Pozwoli to uniknąć wstrzymania prac remontowych w sytuacji, gdy okaże się, że w obiekcie znajdują się siedliska chronionych gatunków ptaków.

Istotnym działaniem w trakcie realizacji postanowień projektu „Programu...” będzie edukacja społeczeństwa, kładąca nacisk na podniesienie świadomości mieszkańców w zakresie szkodliwości pyłu azbestowego na zdrowie ludzi oraz demontaż powłok zawierających azbest tylko przez wyspecjalizowane firmy i nielokowanie płyt azbestowych na polach i w lasach.

12. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH, W TYM WSKAZANIA NAPOTKANYCH TRUDOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIK LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Prudnik wraz z inwentaryzacją na lata 2016-2032” jest dokumentem wspomagającym „Program...”, gdyż wskazuje na ewentualne zagrożenia wynikające z niepełnej jego realizacji.

Warunkiem prawidłowego funkcjonowania zaproponowanego w projekcie „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Prudnik wraz z inwentaryzacją na lata 2016-2032” systemu gospodarki odpadami azbestowymi jest zachowanie określonych warunków bezpiecznego demontażu wyrobów zawierających azbest, terminowość demontażu, dostępność środków finansowych i zaangażowanie mieszkańców.

Szczególny nacisk należy położyć tutaj na szeroką edukację mieszkańców w tym zakresie.

Na terenie gminy Prudnik wykonano szczegółową terenową inwentaryzację, opracowano „Program...”, który zostanie przyjęty uchwałą Rady Miejskiej oraz od 2016 roku planowana jest jego realizacja.

Nie ma możliwości przedstawienia rozwiązania alternatywnego dla redukcji ilości odpadów azbestowych na terenie gminy. Wybór sposobu finansowania usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest powinien zostać podjęty przy uwzględnieniu zasobów finansowych budżetu Gminy.

W przypadku pozostałych zaproponowanych działań proponowanie rozwiązań alternatywnych na obecnym etapie planowania jest nieuzasadnione. Większość proponowanych do realizacji przedsięwzięć w ramach projektu „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Prudnik wraz z inwentaryzacją na lata 2016-2032” ma pozytywny wpływ na środowisko i proponowanie rozwiązań alternatywnych nie ma uzasadnienia.

13. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Biorąc pod uwagę lokalizację gminy Prudnik w terenach przygranicznych, transport odpadów zawierających azbest będzie odbywał się w głąb kraju i w związku z tym nie przewiduje się transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach projektu „Programu...” ma charakter lokalny i ewentualne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało także zasięg lokalny.

Transgraniczne oddziaływanie może jedynie wystąpić w przypadku transgranicznego przemieszczania odpadów. Jednak na każdy międzynarodowy obrót odpadów, potrzebne jest zezwolenie Głównego Inspektora Ochrony Środowiska oraz spełnienie szeregu innych wymagań prawnych, mających na celu zmniejszenie ewentualnego wystąpienia negatywnych skutków takiego przemieszczania.

Na etapie prognozy stwierdzono, że realizacja zapisów omawianego „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Prudnik wraz z inwentaryzacją na lata 2016-2032” nie wskazuje możliwości negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

14. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Prudnik wraz z inwentaryzacją na lata 2016-2032” została opracowana zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353).

Projekt „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Prudnik wraz z inwentaryzacją na lata 2016-2032” jest zgodny z Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 przyjętym Uchwałą Rady Ministrów w dniu 15 marca 2010 roku, Krajowym Planem Gospodarki Odpadami 2014, będącym załącznikiem do uchwały nr 217 Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2010 roku (poz. 1183) oraz Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Opolskiego przyjętym uchwałą Nr LIV/858/14 Sejmiku Województwa Opolskiego przyjętego uchwałą Nr XX/271/2012 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 28 sierpnia 2012 roku, obejmującego oczyszczanie terenu województwa z azbestu.

Do przeprowadzenia w ramach „Programu...” analizy stanu gospodarki odpadami azbestowymi zostały wykorzystane w głównej mierze dane przekazane przez Urząd Miejski w Prudniku, oraz zgromadzone przez Wykonawcę w czasie inwentaryzacji, a także, jako uzupełnienie dane zamieszczone w Bazie Azbestowej. Jako rok bazowy został przyjęty rok 2016 oraz w razie braku danych rok 2015.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Prudnik wraz z inwentaryzacją na lata 2016-2032” została przeprowadzona w celu określenia wpływu na środowisko założonych w nim celów i zadań zarówno krótko i długoterminowych.

W „Prognozie...” przeanalizowano zakres, zawartość i cele przedstawione w „Programie...” i określono, że są one zgodne z wojewódzkimi, krajowymi i międzynarodowymi dokumentami odnoszącymi się do usuwania wyrobów zawierających azbest. Szczegółowo porównano zgodność celów i zadań „Programu...” z Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Opolskiego.

Analiza diagnozy stanu istniejącego w zakresie aktualnej gospodarki odpadami azbestowymi przedstawiona została w sposób zgodny ze stanem faktycznym przy wykorzystaniu wszystkich dostępnych obecnie danych i materiałów. Na tej podstawie oceniono skalę i zasięg ewentualnych niepożądanych skutków realizacji „Programu...”.

W „Prognozie...” określono, że przedstawione w projekcie „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Prudnik wraz z inwentaryzacją na lata 2016-2032” cele i działania mają szansę na sprawną i szybką realizację pod warunkiem prawidłowego wdrożenia procedury usuwania wyrobów zawierających azbest, podjęcia współpracy z instytucjami finansującymi te przedsięwzięcia, zachowania terminowości realizacji określonych działań, a także wzrostu świadomości ekologicznej mieszkańców, którzy aktywnie będą uczestniczyć w tym systemie.

Realizacja zaplanowanych zadań docelowo wpłynie znacząco na poprawę stanu środowiska w gminie (m.in. poprawa stanu powietrza atmosferycznego, poprawa zdrowotności mieszkańców a także zwiększenie atrakcyjności terenu) i zmniejszy niekorzystne oddziaływania na środowisko, które występują obecnie.

Wdrożenie projektu aktualizacji „Programu...” spowoduje poprawę stanu czystości środowiska w gminie Prudnik, zwłaszcza w zakresie stanu powietrza atmosferycznego.

Wprowadzenie w życie projektu aktualizacji „Programu...” spowoduje zauważalną, wyraźną poprawę ekologicznych warunków życia ludzi na terenie gminy Prudnik.

Wdrożenie projektu aktualizacji „Programu...” spowoduje widoczną poprawę atrakcyjności obszaru gminy, co przyczyni się do zwiększenia jego walorów rekreacyjnych i wypoczynkowych.

Wprowadzenie zasad projektu aktualizacji „Programu...” nie spowoduje negatywnego oddziaływania na użytkowe zasoby środowiska przyrodniczego, a w odniesieniu do niektórych z nich, zwłaszcza zasobów rekreacyjnych i wodnych poprawi ich jakość.

Realizacja projektu aktualizacji „Programu...” nie stwarza jakiegokolwiek zagrożenia dewaloryzacji przyrody i krajobrazu gminy Prudnik.

Realizacja „Programu...” nie przyczyni się w żaden sposób do negatywnego oddziaływania na dobra materialne i zabytki. Wszystkie oddziaływania w tym zakresie będą miały zdecydowanie pozytywny charakter.

W „Prognozie...” określono działania, jakie należy podjąć w celu zminimalizowania ewentualnych negatywnych skutków mogących wystąpić przy realizacji założeń projektu „Programu...”. W przypadku proponowanych działań, wpływających korzystnie na środowisko, proponowanie rozwiązań alternatywnych było nieuzasadnione.

Projekt „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Prudnik wraz z inwentaryzacją na lata 2016-2032” nie zawiera rozwiązań, które mogłyby prowadzić do transgranicznych oddziaływań na środowisko.